

fókuszban a harag

Haragszik a Tanárnő?

Mire hív a garamut?

Igeharag zsoltárhangra

élő víz

Tradíció és kreativitás

Kilépő gyülekezet

A korszellem viharával szemben

híd

evangélikus missziói magazin



2016. I. szám

<http://misszio.lutheran.hu>

Tartalom

fókuszban a harag

- 3 Nem tart haragja örökké | Szeverényi János
- 4 Harag | Kis Ferenc Balázs
- 5 A szív alakú fa | Deli Eszter Kinga
- 5 Tanács | Keresztury Dezső
- 6 Ne haragudj a felebarátodra! | Dr. Koch Béla
- 7 Haragszik a Tanárnő? | Ittész Szilvia
- 8 Huszonnégy óránál hosszabban ne haragudjunk... | Stifner-Kóháti Dorottya
- 10 A harag égiesíthetőségéről | Kinyik Anita
- 11 Szociovalami | Ittész Szilvia
- 12 Haragszom a Teremtőre | Erdézné Kárpáti Judit
- 13 Mire hív a garamut? | Bálintné Kis Beáta
- 14 „Az ember haragja nem szolgálja az Isten igazságát” | Győriné Dr. Drenyovszky Irén
- 16 „Az az indulat legyen bennetek, ami Krisztus Jézusban is megvolt...” | Szigeti Jenő
- 17 Ki tudja, hol áll meg? | Szák Kocsis Pál
- 18 Igeharag zoltárhangerre | Weltler Sándor
- 19 Könyvajánló
- 20 A harag bibliai rendje | Ribár János
- 22 Rejtvények

élő víz

- 23 MI PEDIG LÁTTUK – Tüzed, Uram Jézus | Széll Bulcsú
- 24 BESZÉLGETÉS – Nevetek fel van írva a mennyben Szeverényi János
- 25 ÉNEKEM AZ ÚR – Fogd a kezem | GyJS
- 27 ÉLŐ IGE – A búza és a konkoly | Szabados Ádám
- 28 TANULJUNK EGYMÁSTÓL – Tradíció és kreativitás Ördög Endre
- 30 XX. SZÁZADI HITVALLÓINK – A mennyei derű embere: Kiss János | ifj. Zászkaliczky Pál
- 32 MISSZIÓ – Kilépő gyülekezet | Johannes Reimer
- 35 MAI HITVALLÓK – Drámai módon növekvő keresztyénüldözés
- 36 HOGYAN TOVÁBB, EGYHÁZ? – A korszellem viharával szemben | Garádi Péter
- 39 TUDAKOZZÁTOK AZ ÍRÁSOKAT – A Szentlélek káromlása – hívők is elkövethetik? | Dr. Szalai András
- 40 KÖVESSÉTEK HITÜKET – Szentek szolgálatában | Széchezy Rita
- 42 REFORMÁCIÓ 500 – REFO-retro | Petróczy Éva
- 42 DERŰ
- 43 IMÁDKOZZUNK * HÍREK
- 44 HÍD-POSTA * HÍREK
- 45 BESZÉLŐ KÉPEK
- 46 AZ ÉV IGÉJE | Balogh Tibor
- 47 AZ ÉV IGÉJE | Szeverényi János
- 48 Imádság a gyűlölködőkért | Juhász Gyula

Címlapfotó: Révészné Bellai Csilla

SEGÍTSÉN EGYHÁZI 1%-ÁVAL IS!




egy százalék
LÁTHATÓAN EVANGÉLIKUS

Impresszum

híd

evangélikus missziói magazin
2016. I. szám
megjelenik negyedévente

HU ISSN 1787-5749

Kiadó és szerkesztőszög:
Evangélikus Missziói Központ –
Magyar Evangélikus Rádiómisszió 
1164 Budapest, Batthyány Ilona u. 38-40.
tel./fax: 06 1 400 3057
e-mail: evmis@lutheran.hu
<http://misszio.lutheran.hu>
számlaszám: 11716008-20157087

Felelős szerkesztő:
Szeverényi János 
tel.: 06 20 824 5463
e-mail: janos.szeverenyi@lutheran.hu
www.szeverenyijanos.hu

Munkatársak:
Balog Eszter, Erdézné Kárpáti Judit,
Fehér Charlotte, dr. Garádi Péter,
Kis Ferenc Balázs, Kovács László,
Stifner-Kóháti Dorottya, Szeverényi Jánosné,
ifj. Zászkaliczky Pál

Layout, grafikai tervezés, tördelés:
Kreatív Flotta Stúdió
Perl Andrea, Perl János
www.kreativflotta.hu

Nyomdai kivitelezés:
Pauker Nyomdaipari Kft.
www.pauker.hu

Egy szám ára: 400 Ft
előfizetési díj egy évre: 1600 Ft
Megrendelhető a kiadónál.
Az Evangélikus Élet előfizetői
ingyenesen kapják a magazint.

Adományokat kérünk és elfogadunk.


magyar
nyomdaipari
szövetség

Partnereink:



Magyarországi
Evangélikus Egyház

evangelikus.hu

Technikai
szám: **0035**

Nem tart haragja örökké

Minden megújulás, ébredés szent, féltő indulattal kezdődik. Nem is lehet másképpen. Istennek, és a képére, hasonlatosságára alkotott embernek vannak érzelmei.

A megváltástörténet mögött Isten féltő szenvedélye van. Mózes, Dávid, Nehémiás, Eszter, Jeremiás, Keresztelő János, Pál, Luther, Bonhoeffer szolgálata, munkássága is ebből a szent felindulásból származott. Aki nem gyűlöli a bűnt, az nem szereti a bűnöst. Isten szeretetből haragszik a bűnre, mert tudja, hogy fájdalmat okoz: „Isten ugyanis haragját nyilatkoztatta ki a mennyből az emberek minden hitetlensége és gonoszsága ellen” (Róm 1,18).

Korunk egyik nyomorúsága, hogy már nem tudunk isteni szenvedéllyel harcolni a bűn ellen. Talán kezdünk belefáradni, vagy rosszabb esetben kiegyezni vele.

Minden a szív belső állapotán, indulatán, motivációján múlik. Isten haragja szeretetből fakad. Ő a törvényt, az ítéletet is irgalomból adja. A törvényeskedő ember a szeretetet, kegyelmet is ítélkezve hirdeti. „Minden tiszta a tisztának, de a fertőzötteknek meg a hitetleneknek semmi sem tiszta.” (Tit 1,15) A tisztának az indulata, haragja is tiszta, a tisztátlannak a kegyessége sem az.

A tanítványok a Jézust be nem fogadó samáriaiakra – az ige alapján – tüzes esőt kértek volna, ha Jézus meg nem inti őket: „Nem tudjátok, milyen lélek van bennetek...” (Lk 9,55).

Inkább mozgasson Isten szeretetétől áthatott indulat, mint a rosszal kiegyező tolerancia. De azt tudnunk kell, hogy a Szentlélek nélküli indulat, harag pusztít, rombol, „mert az ember haragja nem szolgálja az Isten igazságát” (Jak 1,20).

„Kicsoda olyan Isten, mint te, aki megbocsátja a bűnt, és elengedi népe maradékának büntetését?

Nem tartja meg haragját örökké, mert abban telik kedve, hogy kegyelmet ad. Újra irgalmas lesz hozzánk, eltapossa bűneinket, a tenger mélyére dobja minden vétkünket!” (Mik 7,18–19)

SZEVERÉNYI JÁNOS



Összeállította: Kis Ferenc Balázs

Harag

A harag egyike a hat alapérzelemnek az öröm, undor, meglepődés, félelem és szomorúság mellett.

(Paul Ekman, 1972)

Elsőként az öröm érzelmét ismerjük fel, másodikként a haragot, harmadikként a szomorúságot. Négyéves korunkra közel 100%-os biztonságot érünk el e három érzelem felismerésében.

(Sherri C. Widen és James A. Russell, 2003)

Egész indulatát szabadjára ereszti az ostoba, de a bölcs végül is lecsendesíti.

(Péld 29,11)

Ha valami haraggal kezdődik, szégyennel ér véget.

(Benjamin Franklin)

Haragudtam a barátomra: elmondtam neki, és a haragom elült. Haragudtam az ellenségemre: magamban tartottam, és a haragom csak nőttön-nőtt.

(William Blake)

Azokban a házasságokban, amelyekben a partnerek több individualitást engednek meg egymásnak, óhatatlanul több haraggal kísért konfliktus keletkezik, de ez gyakran nagyon konstruktív megoldásokat hoz. A megvetés érzésének megjelenése az igazán destruktív és fenyegető az intim kapcsolatok szempontjából. (...)

A harag hasznosabb, mint a gyűlölet, mert mozgósítja és megszervezi az emberi viselkedést, ami az érzelmek alapvető funkciója. A haragnak rövid távon tapasztalható kellemetlen velejárótól eltekintve hosszú távon pozitív a hozadéka az emberi kapcsolatok szabályozásában. Mindez akkor igaz, ha mértéke és intenzitása megfelelő, az emberi kapcsolatokat konstruktívan újraszervezi.

(Bányai Éva és Varga Katalin [szerk.]: Affektív pszichológia, Medicina, 2014)

Aki dühös, nem gondolja dühét igazságtalannak. (Szalézi Szt. Ferenc)

A harag rövid örület. (Horatius)

Haragudhattok, de ne vétkezzetek: a nap ne menjen le haragotokkal. (Ef 4,26)

A harag magában nem bűnös érzelem. De ahogy cselekszünk, miközben haragszunk, már bűn lehet.

(Doris Moreland Jones)

A higgadt válasz elhárítja az indulatot, de a bántó beszéd haragot támaszt.

(Péld 15,1)

A harag egy emlékeztető, hogy egy belső problémánkkal most már foglalkozni kellene.

(Frederic Luskin)

A harag sosem ok nélküli, de ez az ok ritkán jó.

(Benjamin Franklin)

A harag sosem hazudik. (Marcus Aurelius)

Harag

Negatív, speciális, rövid távú érzés, konkrét, személyes

Negatív és pozitív aspektusok egyaránt mérlegre kerülnek

Háttérgondolat: „Mivel rosszat tesz, maga is rossz.”

A harag tárgya néhány konkrét cselekmény miatt bűnös

A harag tárgya jól ismert személy, aki elkövetett egy jól definiálható sértést ellenünk

Mindig személyes, reális eseményeken alapul

Egy vagy több konkrét személyre irányul

A sértő fél méltó, korrekt büntetésben részesüljön

Aktív: személyesen végrehajtott büntetés

Megszűnik az elhunyt fontos személyekkel szemben

Érzelmi és lélektani közelség

Aktív, adaptív kommunikáció

Gyűlölet

Negatív, globális, hosszú távú attitűd, általános, személytelen

A negatív aspektusok annyira dominálnak, hogy a többi jelentéktelennek tűnik

Háttérgondolat: „Mivel rossz, rosszat tesz”

A gyűlölet tárgya alapvetően veszélyes személyiség

A gyűlölet tárgya ismeretlen, konkrétan nem mindig követett el sértést, de negatív személyiségéből adódóan ennek esélye folyamatosan fenyeget

Gyakran személyes, részleges, torz információkon alapul

Gyakran csoportokra irányul, nem véve figyelembe az egyéni különbségeket (pl. etnikai csoportok iránti gyűlölet)

Nem hisz a büntetés sikerességében, ezért mindegy, hogy a gyűlölet tárgya szenved vagy sem. Lényeg, hogy szűnjön meg létezni.

Gyakran extrém intoleranciával és a sokféleség elutasításával jár együtt

Tovább él(het) az elhunyt fontos személyekkel szemben

Érzelmi és lélektani távolság

Ambivalens, negatív kommunikáció, verbális agresszió

Aaron Ben-Zeév áttekintése nyomán



A szív alakú fa

„Ekkor azt kérdezte Káintól az Úr: Miért gerjedtél haragra, és miért horgasztod le a fejed? Hiszen ha jól cselekszel, emelt fővel járhatsz. Ha pedig nem jól cselekszel, a bűn az ajtó előtt leselkedik, és rád vágyódik, de te uralkodjál rajta. Egyszer azt mondta Káin a testvérenek, Ábelnek: Menjünk ki a mezőre! Amikor a mezőn voltak, rátámadt Káin a testvére, Ábelre, és meggyilkolta.” (1Mózes 4,6–9)

Káin és Ábel történetével kapcsolatban említi a Biblia először a haragot. A középkori miniatúra előtérben ábrázolt történet Káin szabadjára engedett haragjának következményét mutatja be nyers egyszerűséggel. Egy háttérként szolgáló elem azonban elvonja a figyelmet a véres jelenetről. A fa, amelynek fajtáját fontosnak tartotta az alkotó, hogy egyértelműen felismerhető legyen, olyan, mintha Ábel meghajlott hátából nőne ki. Piros koronája szívszerűen formált, de az előtérben zajló jelenet miatt leveleinek elrendezése asszociálni

enged Ábel kettéhasított koponyájára is. Törzse élénk zöldje hullámzó pázsitban folytatódik a két figura alatt, kontrasztos párhuzamot alkotva a Káin ütése révén patakokban folyó vérral, egyszerre keltve fel halál és élet érzetét.

Hangsúlyos fánk ábrázolásának sajátosságai és az idézett bibliai szakasz alapján támpontokat találhatunk jelentőségének megértéséhez, a Biblia szerteágazó faszimbolikus világában való elhelyezéséhez.

A fenti ige tükrében megjelenhet a tudás fájaként, amely a jó és a rossz megkülönböztetésének kötelességét együtt említi a bűnnel, és ezáltal egyértelműen utal a bűnbeesésre; a fa lombjának osztott elrendezése vizuálisan támogatja ezt.

A levelek alakja másféle utalást is hordoz magában: a megváltás reményességét villantja fel ebben a bűn által uralt helyzetben. A hagyomány szerint tölgyfából készült Krisztus keresztje; Ábel áldozata és halála Krisztus áldozatának és halálának előképeként is értelmezhető.

DELI ESZTER KINGA

Források:

Káin megöli Ábelt, 1320–1337 körüli kéziratos Biblia illusztrációja
<https://www.pinterest.com/pin/346495765057565303/>



Tanács

Ne gyűlölködj, szeresd felebarátodat, akár tenmagadat; vagy győzd meg szíved, bocsáss meg neki, akár ha üzleti számításból. Tudhatnád, mennyi örömet mérgezz meg az örök irigység, sértődés, rossz emlék, feluszult düh, fojtó árnyú múlt; ne bénítson hűtlenség, méltatlanság, mint felfakadt vád; s bár vérző sem lehet az árulás: emlék legyen, ne más. Előre nézz, csak azt edd, ami jó maradt; a többit a dögmadarak.

Keresztury Dezső

Értéket közvetítünk!

FM 98.8 MHz
credo
 Evangélikus rádió

98 99 100 101 102

FM 98.8 MHz

SZOMBATHELY

Ne haragudj a felebarátodra!



A címben tett kijelentés akár a tizenegyedik parancsolat is lehetne. Ennek oka véleményem szerint az, hogy a harag rendkívül fontos az emberi kapcsolatok szempontjából, mivel nagy teherként jelenthet a mindennapi életben. Hatását érdemes megvizsgálni testi és lelki szempontból is.

A harag a szimpatikus idegrendszer aktiválása révén hirtelen jelentősen megemelheti a pulzusszámot, a vérnyomást és a vércukrot is. Nagymértékű vérnyomásemelkedésnél – kezeletlen esetben – akár agyvérzés is bekövetkezhet. Szívbetegknél koszorúérgörcs, ritmuszavar vagy súlyosabb esetben infarktus is kialakulhat. A harag tehát komoly veszélyforrás lehet a beteg ember számára.

Ismert, hogy a szavakkal nemcsak gyógyítani lehet, hanem lelki sebeket okozni is. Érzékenyebb lelkületű egyéneknél a haragos beszéd lelki fájdalmat válthat ki. Az elszenvedett élmény tárolódik az emlékezetben, és az érintett

személlyel történő valós vagy képzeletbeli találkozás révén ismételten jelentkezik.

A haraggal kapcsolatban sokféle példát lehet elmondani a mindennapi életből. Édesapámtól hallottam egy megtörtént esetet. A testvérpár egyik tagja a családi örökséggel kapcsolatban megrövidítette a másikat. Mivel ezt a károsult testvér nem hagyta szó nélkül, csúnyán összevesztek és kölcsönösen, egész életre szólóan megharagudtak egymásra. A bűnt elkövető kijelentette: „üzleti ügyben még a testvér sem számít”. Tudni kell róla, hogy ráadásul szorgalmas templomba járó volt az illető.

A hívő ember számára a harag nem járható út, és a megbocsátás kötelező: „... miképpen mi is megbocsátunk az ellenünk vétkezőknek...”. Krisztus tanítása alapján minden körülmények között békességre kell törekedni. Ha mindkét fél ragaszkodik az igazához, akkor nem lesz megbékélés. A béke ára sokszor az, hogy engedni kell. Ne legyen haragod! Saját tapasztalataim alapján elmondhatom, hogy ez mennyire nehéz. A háziorvosi rendeléseim során ritkán ugyan, de érnek haragot indukáló esetek. Ilyenkor édesapám gyermekkoromban elmondott szavai jutnak eszembe: „Fiam, törekedj arra, hogy életed során ne legyél haragban senkivel!” Ez az útmutatás azóta is kíséri az életemet.

Olyan világban élünk, amelyben az emberek nagyon könnyen megsértődnek. Óvatosan kell bánni a szavakkal. Jogos véleményünket olyan formában mondjuk el, hogy az ne adjon okot a haragra. Ellenkező esetben magunk is nehezen gyógyuló lelki sérülést okozhatunk felebarátunknak.

Mindig gondoljunk a bibliai levél szavaira, ekképpen: „Mert az Isten nem haragra rendelt minket, hanem hogy elnyerjük az üdvösséget a mi Urunk Jézus Krisztus által” (1Thessz 5,9).

DR. KOCH BÉLA



Haragszik a Tanárno?

– Hogy érted, hogy haragszom-e? Persze, hogy haragszom, hiszen nem írtad meg a leckét! Az én dolgom az volt, hogy feladjam, a tiéd pedig, hogy megírd. Miért ne haragudnék, hiszen feleslegesen dolgoztam, nem?

– De hát már megkaptam érte a büntetésemet, a kisegyest! Akkor miért kell még haragudni is? Én tudtam, hogy kapok érte egy kisegyest, és én ezt bevállaltam, mert tegnap nem értem rá ezzel foglalkozni. A töri fakt és az edzés fontosabb volt.

*

Hú, de bonyolult ez! Tényleg, miért is voltam mérges? Engem bántott az a diák azzal, hogy nem írta meg a leckét? Hiszen nekem munkaköri kötelességem leckét adni, nem? Nem a diákoknak akarok a kedvében járni azzal, hogy leckét adok. A munkáját jól végezni

akaró tanár leckét ad, azért, mert a munkáját jól akarja végezni. Annyi leckét ad, amennyi reális, nem többet, nem kevesebbet. Annyi büntetést ró ki a mulasztásért, amennyi reális, nem többet, nem kevesebbet. És ha mindezt sikerült eltalálnia – ami nem is annyira könnyű –, akkor az a diák, aki rá van bízva, látni fogja, hogy komolyan veszi a rá bízott feladatot.

És ha ezt látja, újra és újra, akkor az talán hatni fog. Akkor egyszer talán majd eljut oda, hogy ő is komolyan fogja venni a rá bízott feladatot. Ez így működik.

Ehhez a bonyolult, és mégsem annyira bonyolult folyamathoz kell egy átgondolt lecke, és a lecke el nem ké-

szítése esetén kell egy átgondolt következmény. És mindez kell hétfőtől péntekig, szeptembertől júniusig, óráról órára. De úgy tűnik, nem kell hozzá düh, harag, rosszkedv.

Persze könnyű ezt mondani!

ITTZÉS SZILVIA



Huszonnégy óránál hosszabban ne haragudjunk...

A hívő keresztyén orvos kertvárosi otthonában béke, harmónia, nyugalom, csend veszkörül, mikor elkezdünk a haragról beszélni. A doktor magazinunk visszatérő szerzője, praxisában számos – zömmel keresztyén – beteggel találkozik a lélek eme nem éppen felemelő érzéséről is sok tapasztalattal bír. Mindannyiunk életét szegélyezi a harag, mondja, s életünk végéig időszakos útítársunk marad – de nem mindegy, hogy hogyan uralkodunk rajta. Olvasóinknak már az elején megfogalmazzuk a biztatást: Isten tanácsát e téren is érdemes megfogadni! Teremtőnk nem hagy martalékául a rossz indulatoknak – csak adjuk át magunkat vezetésének.

Találkozás dr. Bajtsi Miklós pszichiáterrel

Doktor úr, van-e a haragnak definíciója?

A harag alapvetően egy érzelem, az emberi élet velejárója, erkölcsi értelemben se pozitív, se negatív előjelet nem adnék neki, bár egyébként a negatív érzéseinkhez sorolhatjuk. Lehet ugyan pozitív funkciója, de ha túl sokáig fennmarad, káros. A haragnak számos oka lehet. A leggyakoribb a határátlépés, azaz valamilyen bántás, visszaélés váltja ki, amely minket ér. Szintén gyakori oka, amikor úgy éljük meg: valamiben akadályoztatva vagyunk.

Miből ered a harag? Az eredendő bűnnel kapcsolatban van?

Embervoltunkkal, az istenképességünkkel függ össze ez a tulajdonságunk. A Bibliában olvassuk: Isten is megharagszik. Nem a bűn kapcsán állt elő ez a képességünk, a bűnbeesés azonban biztos, hogy színezte ezt. Másféle azon-

ban az ember haragja, mint az Isten haragja. Ha Isten haragszik is, abban soha nincs önzés! Az ember haragjába ez a bűnbeesés óta viszont belevegyül, át- és átjárja. Nehezen választható szét, meddig tart a szerető aggódásból fakadó „érted haragszom”, és hol lép be az önzés. Személyiségfüggő is a harag, vannak békésebb, és vannak hirtelen haragú emberek.

Igaz-e az, hogy a legtöbb halálos betegség mögött lelki okok, így pl. a harag és más, romboló érzelmek állnak?

Igen. Rövid távon, ha hirtelen haragra lobban valaki, az természetes. A Biblia – sok más mellett a haraggal kapcsolatban – arról ír: „az ember haragja Isten munkáját nem szolgálja”, valamint: „ne menjen le a nap a haragunkkal”. Tehát huszonnégy óránál hosszabban ne haragudjunk. Ez megfontolandó tanácsa a Szentírásnak. Isten ezt tanácsolja ne-

künk... Hosszú távon károsá válik, ha őrizzuk, hordozzuk magunkban. Ez ki-
teljesedik az ember személyiségében, és
pszichiátriai betegségek kialakulásában
– pl. paranoid zavarok – szerepet játszhat.
Ennél enyhébb esetekben depresszióhoz,
szorongáshoz vezet. Jó elengedni a haragot,
és megbocsátani!

Elengedni – de hogyan, hiszen ez egy erős, indulatos érzés! Egy nagyot kiabálni, földhöz vágni egy tányért, vagy inkább tízig számolni magunkban? Esetleg megpróbáljuk elfojtani?

Nem, az utóbbi sosem jó, rengeteg pszichoszomatikus betegséget tud előhívni az elfojtás. A megoldás az, ha valamilyen nem destruktív formában ki tudjuk adni magunkból a haragot. Hangsúlyozom: nem destruktív, tehát a tányér földhöz vágása csak arra jó, hogy még nagyobb indulatot generál bennünk. Nem célravezető. No, meg az étkezésletet is újra meg kell venni. Ha egy másik ember váltotta ki a haragunkat, akkor teremtsünk rá alkalmat, hogy megbeszéljük, mi történt köztünk. Ezt nem mindig lehet megtenni, viszont a másiktól függetlenül is meg tudom tenni, hogy megbocsátok neki. Az elengedést így értem: azt a tartozást, amit ő a felém irányuló ártalmas viselkedésével generált – elengedem neki. Ő jóvátétellel tartozik nekem, de én önmagamtól dönthetek úgy, hogy azt elengedem. Isten is így döntött: elengedte nekünk a büntartozásunkat. Ez tudatos, akarati döntés, nem felejtésen, nem érzelmenként múlik.

Mi a helyzet a nem hívőkkel, akik nem a krisztusi szeretetből kapják ehhez az erőt?

Döntően keresztyén pácienseim vannak, de elmondhatom: képes rá minden ember! Attól, hogy valaki nem hívő, dönthet úgy, hogy elenged, megbocsát. Nem csak a hívő ember privilégiuma ez a képesség. Azonban az is tény: aki átéli Isten megbocsátó kegyelmét, számára könnyebb; nagyobb esélye van a konfliktusok ilyen rendezésére.

Van különbség férfi és női harag között?

A megélése különbözhet. A nemek között a statisztikák szerint abban van különbség, hogy míg a nők hamarabb kimondanak valamit, mi, férfiak inkább magunkban tartjuk – ez nem a legjobb stratégia. Infarktusz, agyvérzés lesz a következménye, ha mindig magunkban akarjuk tartani, megoldani a sérelmeket.

A harag legsúlyosabb esete, mikor magunkat vagy mászt ölünk meg vele...

A harag a gyökere az ölésnek, a tartós harag keserűséget is hoz: az ige azt mondja: föl tud nőni a keserűség gyökere. Egyes mediterrán országokban még ma is dívik a vérbosszú, de gondolhatunk a történelem nagyobb vetületeire Európában – egyes népek közötti ellenségeskedések, háborúságok mind a tartós harag eredményei. Trianon máig keserűség és fájdalom forrása. Bibliai példát is ismerünk: Káin megharagudott, és lehorgasztotta a fejét. Valójában neki nem Ábel volt baja, de szakszóval rá projektálta – Káin Istenre haragudott, mert nem volt kedves számára az ő áldozata, s így elutasítva érezte magát.

Jónás is haragszik... meg a próféták is...

Utóbbiaknál inkább az „érted haragszom” érzését látjuk. De Jónás – ő nagyon haragszik. „Haragszom mindhalálig!” – mondja. Ezen szinte már nevetünk, mert annyira dacos... de nagyon ember! Az ősi ellenség, a niniveiek halálát kívánta. Perelt hát Istenrel is, hogy miért kegyelmez nekik mégis?!

Mi a helyzet akkor, ha Istenre haragszunk? Mondjuk egy veszteség, gyász, betegség miatt? Megteheti ezt egy hívő ember?!

Nézzük meg Jóbót! Kifejezte a haragját? Igen. Felfelé is! Jónásnál is sejthető, hogy haragszik Istenre, „miért rángattál bele ebbe az egészbe?” Káinról pedig már beszéltünk. Igen, van szabadságunk arra, hogy Istenre is haragudjunk. Ezért Isten nem csap minket agyon, a kérdés az, hogy vajon jót tesz-e nekünk, ha tartjuk Vele a haragot? Költői kérdés – nem jó, hiszen elválaszt Istentől. Bizalmatlanságot, torz istenképet szül. Bezárjuk magunkat, elválasztjuk magunkat tőle. Ő pedig nem ezt akarja.

A harag feloldása, feldolgozása, a megromlott kapcsolatok elrendezése egy pontig lehetséges csak az ember szándékával. A teljes megoldás az isteni megoldás Jézus Krisztusban; a megtérés. Jézus elé oda vihetünk mindent. Keresztje a jel, hogy a megbocsátás, a harag elengedése immár nekünk is lehetséges általa.

Tapasztalatom, hogy ha az Istenről való kép, az Istenhez való viszonyulás meg tud változni bennünk annak a szabadságnak az irányába, amit Isten Lelke ad, az jelentős változást hoz a személyiségünkben. Ez a hívők számára valóság, és ez minden ember számára nyitva áll, Isten által felkínált lehetőség.



Névjegy

Dr. Bajtsi Miklós pszichiáter orvosi tanulmányait a SOTE Általános Orvostudományi Karán végezte. 1997-ig a budapesti Nyíró Gyula Kórház I. Pszichiátriai osztályán dolgozott. 1997-től egy magyar gyógyszeripari vállalat tudományos tanácsadója. Pszichiátriai magánpraxisát 1999 óta működteti, rendelésein leggyakrabban szorongásos és hangulati zavarral, életvezetési, párkapcsolati és hitéleti problémákkal küzdő páciensek fordulnak meg. A '90-es évek elejétől 20 éven át munkatársa volt a Bibliai Házasságsegítő Szolgálatnak.

Milyen gyakorlati útmutatót szokott adni a haragvó embernek?

A legjobb – és lehetőleg minél előbb – Istennek bevallani, Őelőtte kiönteni a haragot. Azt is, hogy mi az oka. A bántást, a jogtalanságot, ami engem ért. Istenrel erről egy kicsit beszélgetni, és utána, ha nyílik mód, akkor a másik érintett emberrel rendezni. Elmondani, hogy én mit éltem át, hogyan érintett, mennyire fáj. A „te milyen vagy” nem viszi előre a vitát... Azt is el szabad mondani, hogy én nem szeretnék haragudni rád, de most ez van. Kérhetjük a másik segítségét is, hogy kezdjünk együtt valamit a helyzettel. A rendezést tudják szolgálni ezek a nyílt párbeszéd. Ne tartunk bent semmit – mondjuk ki! Jób is hallgatott az elején – igaz, a barátok belevártak egy kicsit –, de aztán az Istenrel való beszélgetés előre vitte a megbékélés felé. Kiöntötte a szívét.

STIFNER-KÓHÁTI DOROTTYA

A harag égiesíthetőségéről

Sötét felhők gyülekeznek, arcvonásai megfeszülnek, szája remeg az indulattól, és a kívülről szemlélők már tudják, az elkövetkező másodpercekben – ahogy az lenni szokott – keresetlen szavak törnek majd elő belőle, aztán a szavakból szörlavinák lesznek, és senki nem menekülhet az ártól, mert az mindenkit magával ránt és betemet...

Na de mi történne akkor, ha hirtelen ő maga is a jelenet külső szemlélőjévé válna? Mi volna, ha mégiscsak hallgatna arra a benső hangra, mely ugyan meglehetősen szelíd és halk hangon, de mégis kiált, jelez, int, hogy állj! Nos, akkor meglepő dolog történne: egy paprikavörösen hadonászó méregzsákot látna, és a hasát fogná a nevetéstől. És nem érné, hogy is vehette magát komolyan eddig olyankor, amikor így festett. Hogyan ragaszkodhatott fogalkörömmel annyi kisstilű dologban a saját fixa ideáihoz, a nagyobbakban meg hogyan lehetett ennyire szemellenzős... Egyáltalán, miért lehet az, hogy ilyenkor eltűnik a jobbik énje, aki toleráns, empatikus, önkritikus stb.?

Az emberi szervezet – illetve az azt teremtő – csodája, hogy még a legkényesebb szituációkban is adatik lehetőség a felebarátibb magatartás választására. Van néhány másodpercnyi időzés ugyanis a harag érzésének realizálása és a haragot a külvilágtól elzáró zsilip – az esetek többségében szellemi-lelki értelemben környezetszennyező – megnyílása között; mondhatjuk, az emberi agy információfeldolgozása következtében. **Ugyanakkor tekinthetjük esélynek is ezt a pár pillanatot,** hogy – észveszejtés helyett – leleménnyel, méltósággal és a valódi rendeltetésünket nem feledve kezelhessük a helyzetet.

Ha a kognitív idegtudomány egy figyelemre méltó felismerését is megpróbáljuk bevinni ebbe az elnagyolt és korántsem tudományos igényű gondolatfutamba, újabb bizonyítékot találhatunk arra, hogy az isteni rend csírája valamiképp mégiscsak

megjelenik a tökéletlen emberi konstrukcióban is: az izgató hatást kiváltó neurotranszmitterek (ingerületátvivő anyagok) az egyént haragra gerjesztő szituációkban ugyanis két ütemben szabadulnak fel. Ebből következően, ha az első, zsigeri reakciónk negatív is, a második harag-hullámot még időben elcsíphetjük, és megelőzhetünk vele egy – a termelő stresszhormonok következtében is – sokkal pusztítóbb árt, mely akár bennünket magunkat is napokig mérgezhethet belülről.

Egy másféle megközelítésből tehát azt mondhatjuk, nem mindegy, melyik „farkasunknak” adunk enni: a folyton megtámadott szegény ének, aki imádja magát sajnáltatni, áldozatszerepben feltüntetni, és ugrásra készen szinte vágyik a konfliktushelyzetre, vagy a fölfelé tekintő, a létében való igazolást sosem kívülről váró, csendesebb, rejtőzködőbb életmódot folytató – felsőbbrendű – ének. Az érzelmek világa változó, szeszélyes, tűnékeny, ahogy a földi világ és benne a „szegény kis énünk” is, ezzel szemben az isteni rend világa – melyhez jó esetben hosszú távon tartozni kívánunk – állandó. A helyes út tehát mindig, ha haloványan is, de felvilágol előttünk, **a mi döntésünk, a mi szabad akaratumk megnyilvánulása, hogy ezt választjuk-e, vagy a harag továbbgyűrűztetését.** A benső hang meghallására, a jó irány meglátására kell treníroznunk belső érzékszerveinket: lelki szereinket és füleinket.

Hogy az ember az öt ért vélt vagy valós sérelmek mellett mosolyogva el tudjon menni, ahhoz egy bizonyos érettségi szintre már el kell jutnia. Jó hír azonban, hogy az önmegfigyelés technikáját lehet gyakorolni! Tudvalevő ugyanis, hogy az emberi agy neuronpályái, a berögzült gondolati és viselkedésminták is alakíthatóak. Ha gyakran ismételt dühös, agresszív reakcióinkkal jó mélyen be is ágyaztunk tekervényes koponyatartalmunkba az elektromos kisülések meghatározott sorrendű pályáit – ezt hívják beidegződésnek –, akkor is van esélyünk változtatni. Mindehhez tudatosság, önfigyelem, önfegyelem és persze az égiek támogatása szükséges. Hisz égtelen, ki haragra gerjed...

KINYIK ANITA

A múltkoriban jelentkezett nálunk egy egyetemista ismerős, hogy egy szociovalamit kell elvégeznie egy hat-hét évesen, és hogy van-e nálunk éppen ilyen korú gyerek, mert akkor ezt a házi feladatot hamar letudná, úgymint olyan szimpatikus család vagyunk, szívesen nálunk töltené néhány órát, biztos jól ellennék, amíg a hétéves Lillácska – pillanatnyilag ő jöhet szóba – feltárja lelkének világát. Aztán viszi is, beadja a szemináriumvezetőnek, és megvan a félév.

Emlékszem, húszévesen én sem fogtam fel, hogy mi az, egy gyerek lelkét feltárni. Nem baj, az interjú lezajlott, Lillácska válaszolgatott, és nagyon próbáltam nem megsértődni azon, hogy idejön egy idegen, feltesz ezer kérdést a mi Lillánknak, és ő, ahelyett, hogy a tőle megszokott módon már a másodiknál hátat fordítana, és bemenne a szobájába folytatni az iskolásdit vagy néptáncosdit a babái között, ott, ahol abbahagyta a csöngetés kedvéért... szóval ahelyett képes volt *válaszolni* a kérdésekre!

Fotó: Révészne Bellai Csilla



Szociovalami

Testvérharag a családban

Mi ütött belé? És amikor én jövök a kérdéseimmel? Az miért nem ennyire érdekes? Az miért érdekes, hogy hány testvéred van, és egyedül jársz-e haza iskolából, és melyik a kedvenc háziállatod?

De nem csak ettől lettem ideges. Az utolsó feladat az volt, hogy Lilla rajzolja le egy nagy fehér papírra az egész családot állatok formájában. Kit milyen állatnak képzel el? Hát, nem tudom, ki mit szólna egy ilyen feladathoz a saját otthonában! Ez teljesen rendjén való

a nevelési tanácsadó egyik szobájában, de hogy itt, nálunk, a saját nappalinkban végignézsem, ahogy a kislányunk szabadjára engedi a fantáziáját... Nem tudom, akarok-e szembesülni azzal, hogy *valójában* minek is képzel minket. Aztán egész jól alakult, az egyetemista lány nevetve jött és mutatta a képet. Az apró pici állatkák aranyosan sorakoztak a papír legalján, felettük hatalmas fehérség.

Elöl a legnagyobb – majd két centi – oroszlán papa vezet a sort. Őt követi a kicsit kisebb maci mama – jómagam. Jól van, ezt megúsztam, mégsem krodilnak vagy vaddisznónak képzel. Vagy legalábbis nem mer így képzelni. Aztán sorjázta a gyerekek: nővére, Emma helyes kis mókus, ő maga pelyhes cica, a kisebbik öccse, a féléves Matyi pici süni. És hát sajnos, itt azért kibukkant valami Lillából, de legalább bizonyított az őszinteségére: kicsit lemaradva egy gülüszemű, jókora csúf béka. A mindenki kedvence, a hároméves Dénes, aki

*A kis Matyi egyre aranyosabb,
Dénes egyre morcosabb...*

olyan édes, okos, aranyos, asszociatív gondolkodású, óvónénik kedvence. Hát, ez nehéz lehet, Lillácskám! De megígérem, igyekszünk odafigyelni rád is!

Utóirat:

Mindez még nyár előtt volt, amikor a kis Matyit még csak ide-oda raktuk a járókában. De azóta Matyi már jár, mosolyog, viccelődik, igyekszik megértetni magát, tejfölszóke és dundi, intézkedik, rendezkedik, és azt hiszem, nincs az a gülüszemű béka, amit Dénes papírra nem vetne, hogy lerajzolja őt, persze, ha tudna ilyet rajzolni. A kis Matyi egyre aranyosabb, Dénes egyre morcosabb – akármilyen asszociatív is a gondolkodása –, Lilla pedig ettől szépen kisimult. Úgy látszik, ez így működik.

ITTÉS SZILVIA



Haragszom a Teremtőre

„Mondhatja-e a fazék a fazekasnak: Nem ért a dolgához?!” (Ézs 29,16)



Foto: Erdészné Kárpáti Judit

Talán magunkat a legbajosabb igazán kiismerni. Szeretteinkre és a környezetünkben élőkre mégiscsak más perspektívából tekintünk, mint saját személyünkre. Nem is mindig gondolunk arra, hogy időt szakítsunk a magunk szavainak, sokszor bemerevedett hozzáállásának, gondolati sémáinak átbogarászására. Van olyan személy, történés, látvány, szó, gondolat, ami automatikusan haragot és agressziót vált ki belőlem? Persze, de jogosnak vélem számtalan indulatos reakciómat.

Miután észrevettem, hogy jellemzőm lett a folyton-morcos állapot – például a gyerekeim közelében, vagy a jövőmre gondolva, vagy éppen néhány, a múltban megesett beszélgetést felidézve –, rájöttem, hogy muszáj ezt jól áttekintennem.

Az vált számomra világossá, hogy a haragom általában a tehetetlenségéből fakad. Az igazságérzetemet

bántották meg, vagy éppen az igazság fáj: nem vagyok elég jó, ügyes, kitartó... Nem vagyok ura a helyzeteknek – és lám, még elvesztem a fejemet is. Miért mindig velem történik meg ez? És miért nem vagyok kedvesebb, szeretetteljesebb természetű, megértőbb, nagyvonalúbb? Bátorabb, céltudatosabb...?

Aztán jött valaki, aki azt mondta: **„A negatív gondolataiddal, indulataiddal Isten magát kritizáld, felette ítélszel, rá haragszol”**. És sorra elélem kerültek Izrael zúgolódós történetei. Milyen szemtelenek, hálátlanak! Kihozta őket Egyiptomból az Úr, és még hányszor tapasztalhatták, hogy úgy jó minden, ahogy Ő teszi velük? Érintve éreztem magam a sok ezer éves történések által.

Úgy jó nekem, hogy épp olyan a hajam színe, amilyen. Épp azok a szomszédok vesznek körül, akik között élnem kell, akik azt az örömet vagy kihívást hordozzák számomra, amelyeket Isten

gondolt ki. Épp olyan természetű a férjem, gyerekeim, amilyennek lenniük kell. Istenre bízva magamat, éppen annyi feladatot tudok elvégezni – ha megfeszülök, se többet –, amennyit nekem kell megtennem.

Nem steril, tökéletes a kép, ha madártávlatból rátekintek az életemre, de tudom, és hinni akarom, hogy ez a leginkább nekem való. Hiszen aki végig-gondolta, aki formálta és formálja precíz munkával – a mindenható Isten –, bölcs és jó.

Ez nem azt jelenti, hogy ne tegyek meg mindent, hogy szebbé, teljesebbé legyen az életem, és én magam vagy a körülöttem élők ne változzanak semmiben. Viszont harag és indulatosság helyett hálával és több irgalommal nézhetek így magamra és a környezetemre. Én még csak most tanulom...

ERDÉSNÉ KÁRPÁTI JUDIT

Készülődjete a falugyűlésre! ...
Kezdődik az ünnepség! ...
Vigyázat, ellenség közeledik! ...
Harcosok, gyertek háborúzni! ...
Mégfőtt az emberhús, kezdődhet a lakoma! ...
Gyülekezettek az istentiszteletre!

énekléssel, hanem lépje át a templom kapuját, s kerüljön bele a hétköznapi tevékenységükbe, kapcsolataikba, úgy, ahogy őseiktől örökölt szertartásaik át-meg átjárják életük minden területét.

„A misszionáriusok elvették az emberek hitét, hagyományait, s cserébe nem adtak semmit!” – vádolják sokan a keresztyén

hogy új tartalommal, új lélekkel megtelt régi testünkben Isten dicsőségét hirdessük.

Részlet Bálintné Kis Beáta *A garamut hangja – Négy év Pápua Új-Guineában című könyvéből (Evangelikus Sajtóosztály, Budapest, 2001)*

Mire hív a garamut?

A garamut egyetlen vastag fátörzsből kifaragott óriási dob. A rönk belsejébe hatalmas, vízszintes irányú üreget faragnak, s hosszú bottal verik az üreg jobb és bal oldalát. A dobolás ritmusától függ az üzenete.

A garamut hangja mindig hív. Ha megszólal, oda kell figyelni rá, követni kell utasítását, hirdessen akár vidám, akár szörnyűséges eseményt. Hangja messze száll, az egész falu egyszerre hallja, üzenete fontos, gyakran életbevágó a Pápua Új-Guineában élőknek.

A garamut manapság sok gyülekezetben a harang szerepét tölti be. **A templom mellett helyezik el, s Isten dicséretére hív.**

Mekkora változás ez! Egy ismerősünk mesélte, hogy évekkel ezelőtt mint gyermek, a többiekkel együtt a falu központjában fekvő garamutot próbálgatták, fülüknek ismerős ritmusokat doboltak ki. Az egyik ritmusnál valamelyikük édesanyja rémülten futott hozzájuk: „Gyerekek! Ezt a ritmust soha többé meg se próbáljátok! Ezt azt jelenti, hogy kész az emberhús, gyertek enni! Mi ezt már nem doboljuk többé!” Sajnos, a törzsi harcokról ugyanez nem mondható el, azok túlságosan is gyakoriak még napjainkban is.

A keresztyénség gazdagítása tradicionális elemekkel missziói körökben meg nem szűnő téma manapság. Sokan kutatják, vitatkoznak róla, hogy hogyan lehet a „külföldről behozott, idegen” válást közelebb hozni az emberekhez, úgy beépíteni az életükbe, ahogy a tradicionális hitük épül be. Hogy ne merüljön ki vasárnap délelőtti templomba vonulással és buzgó, harsogó, tapsoló-táncoló

missziókat. Igaz lenne ez? **Isten törvénye, a bűnbocsánat, a megváltás, a lelki béke és a félelem nélküli élet valóban semmi lenne?** Távolról sem!

Nyilvánvaló, hogy nem szabad népek évezredekben át gyakorolt hagyományait behunytt szemmel leseperni és elégetni, de óvatosságnak kell lennünk. Őszinteség, teológiai és kulturális tisztánlátás, és nagy bátorság kell ahhoz, hogy a tradicionális hitet, praktikákat, szokásokat szétválogassa valaki: melyek azok, amelyek valóban gazdagíthatják a pápua emberek keresztyén hitét és életét, s melyek, amelyek egyszerűen összeférhetetlenek a keresztyénséggel.

A garamut egykor szörnyű dolgokra szólított. Ma ugyanaz a „test” Isten dicsőségére szól. Megtért a garamut? Igen! Bárcsak mi is azt tennénk minden percünkben, minden cselekedetünkkel,

*Megtért
a garamut?
Igen!*



Fotó: Bálintné Kis Beáta





„Az ember haragja nem szolgálja az Isten igazságát”

Sok évvel ezelőtt történt, hogy gyermekorvosi rendelőmben a szomszédos iskolából áhoztak egy fiúcskát. A gyermek tétőtől talpig kék véraláfutásokkal volt tele. Vizsgálatát kérték, hogy megfelelő intézkedéseket tehessenek. Mint kiderült, édesapja seprűvel megverte.

Ismertem a gyermeket és a családot, körzetemhez tartoztak. Amikor újszülöttként először látogattam meg, éppen fürdette az édesapja, nagy szeretettel, gondossággal. Mi történhetett? Kiderült, hogy a fiú *hazudott*, apját pedig emiatt *elragadta a harag*. A gyermek a seprű elől minden irányban próbált menekülni, így testét minden oldalról érte ütés. Átmentem az igazgatónőhöz, és addigi megnyugtató tapasztalataim alapján kértem, hogy gondoljuk végig, milyen intézkedés szolgálná a gyermek javát. A gyermekbántalmazást szigorú törvényi szabályok alapján büntetik.

Nehezebb szeretetre, bizalomra alapozva eljárni, pedig akkor a fiúcska maradhatna a családjában, és az apa sem kapna súlyos büntetést. Tudomásom szerint sem előtte, sem utána nem fordult elő hasonló eset náluk.

Hogyan láthatta ezt Isten? Ő haragszik az engedetlenségre, a bűnre. A Róm 1,18-ban olvashatjuk: „Isten ugyanis haragját nyilatkoztatja ki a mennyből az emberek minden hitetlensége és gonoszsága ellen, azok ellen, akik gonoszságukkal feltartóztatják az igazságot.” A Szentírás tanúsága szerint az engedetlen első emberpár Édenkertből való kiűzetésétől kezdve a választott nép bálványimádása és egyéb bűne miatt méltán gerjedt fel Isten haragja, és még közeledik a megígért végső harag napja, amikor az Úr visszatér ítélni. Egyedül az igazságos és szent Isten méltó arra, hogy ítéletet hozzon. Akkor mi a szülő, nevelő, lelki

vezető felelőssége? A hazugságot és a rosszat nem lehet megengedni, de a haragot le kellene győzni, mielőtt fenytünk. **Az ítélet Isten kezében van, a mi feladatunk a helyes iránymutatás és a jó irányba való terelés.**

Az egy igaz Isten nem csapható be, de annyira szeret minket, hogy előkészítette a bűntől és a büntetéstől való *kimenekülés útját*. Az üdvözítőt már Ádámnak és Évának megígérte (1Móz 3,15). Az ítélettől való megmenekülést, az Úrhoz való megtérés lehetőségét számtalan, a Bibliában leírt történet igazolja. A bűnös Ninive is megtérhetett, elkerülte a büntetést, csak Jónás haragudott tovább, mert nem az ő ítéletes jóvendőlése teljesült. „Úgy szeretete Isten a világot, hogy egyszerűen Fiát adta, hogy aki hisz Őbenne, el ne vesszen, hanem örök élete legyen.” (Jn 3,16)

Isten kijelentette, hogy ember haragja nem szolgálja az Ő igazágát (Jak

1,20). A Gonosz kihatározza az ember hajlamát a haragra, melynek mérgező hatása van arra, aki haragszik, és súlyos következményei a környezetére. A „megrázott csecsemő-szindróma” akkor áll be, mikor a baba sírásától kiboruló felnőtt megrázza a csecsemőt, és annak viszonylag súlyos agyacsckája a koponya falához ütközik, szakadás, vérzés következtében nem ritkán halálos sérülést okozva. Gondolhatunk Mózes haragjára is, amikor az egyiptomit megölte, vagy a magyar irodalomból Toldi Miklós malomkövére. Sajnos nem kell messzire mennünk példaként. Keresztván családokban is jogosnak vélt fegyelmzési eszközök, ha azok haragból működnek, maradandó károsodást okozhatnak. Nemcsak seprű, szíj, hanem haraggal kimondott szavak, mondatok is sebeznek. Felnőtteket ellátó kollégák sokszor találkoznak haraggal bántalmazott idős emberekkel, akiket családtagjaik akár csak sértő szóval visznek végső elkeseredésbe. **A családban a harag öröklődhet nemzedékről nemzedékre.** Egy-két ember haragja egész gyülekezeteket tehet tönkre, szakadásokat okozva.

Az Úr Jézus a Hegyi beszédben a „Ne ölj!” parancsolat érvényét kiterjesztve így tanított: „Én pedig azt mondom nektek, hogy aki haragszik atyjafiára, méltó arra, hogy ítélkezzenek felette” (Mt 5,22). A galatákhoz írt levélben (5,19) olvashatjuk, hogy az Isten országát nem öröklik, akik a test cselekedeteit teszik, és ezek közé sorolja a haragot. „Enyém a bosszúállás, én megfizetek” (Róm 12,19) – mondja az Úr.

Pál apostol így tanít: „Ha haragsztok is, ne vétkeztek: a nap ne menjen le a ti haragotokkal, helyet se adjatok az ördögnek” (Ef 4,26).

Az általános iskolásokat évente mérjük. A gyerekek örülnek, ha megmondjuk, hogy tavaly óta hány centit nőttek.

Az alsósoktól meg szoktam kérdezni: mit gondoltok, mit tehettek ti annak érdekében, hogy sokat nőjete? Összeszedegetjük, hogy mit egyenek, igyanak, sportoljanak, mitől óvakodjanak, és eljutunk a jó alvás fontosságához. Jó, ha tudjuk, hogy alvás alatt termelődik leginkább a növekedési hormon az agyalapi mirigyben, és ennek fontos szerepe van a növekedésben, később pedig a test egészséges működésében. Aztán közösen keresünk választ arra,

mi akadályozhatja a jó alvást. A rossz fekvéshely, levegőtleniség, esti kriminézés, késői lefekvés stb., és eljutunk a lelkiismeret-furdalásig. Megegyezünk, hogy minél előbb, de lehetőleg még lefekvés előtt igyekezzünk rendezni dolgainkat: **kérjünk bocsánatot és bocsássunk meg.**

Súlyos tévtanítás, ha valaki Isten szeretetéről úgy beszél, hogy a kárhozát valóságát tagadja. Mulasztásaink, célteljesített tetteink, emberek és Isten iránti szeretetünk hiányossága miatt Isten méltán haragszik, és a büntetést csak úgy kerülhetjük el, ha hisszük, hogy a büntelen Jézus Krisztus személy szerint helyettünk szenvedte el Isten igazságos, iszonyatos büntetését. Egyedül Jézus szabadít meg minket „az eljövendő haragtól” (1Thessz 1,10).

*

Mennyei Atyánk! Jézus Krisztusért bocsásd meg mindazt a bünt, amit haragunkban elkövettünk szeretteink, embertársaink és Teellened! Szent Lelked segítsen időben észrevenni a haragot és megszabadulni tőle, és Rád bízni egész életünket. Ámen

GYŐRINÉ DR. DRENYOVSKY IRÉN



Isten éltesse a nyolcvanadik születésnapját ünneplő Győriné dr. Drenyovszky Irént, lapunk állandó szerzőjét!

Édesanyja védőnő, édesapja evangélikus hitoktató volt Kispesten. A Semmelweis Orvostudományi Egyetemet summa cum laude kitüntető eredménnyel végezte el. A Szent László Kórház orvosaként tett szakorvosi vizsgát csecsemő- és gyermekgyógyászatból, majd fertőző betegségekből.

1966 óta szolgál Kispesten. Harminc évig körzeti gyermekorvosként, majd házi gyermekorvosként gyógyítja a gyermekeket. Kiemelkedő szakmai tudása, rutinja nem mindennapi türelemmel és szeretettel párosul. Az egykoron gyermek páciensek felnőttként is bizalmas segítőt, s ha kell, lelki támaszt keresnek fel személyében. Szakmai és emberi kvalitásainak általános elismertségét jelzi, hogy 1989 óta a Keresztény Orvosok Magyarországi Társaságának elnökeként, és a kispesti Berzsényi utcai gyermekrendelő kollegiális vezetőjeként is hivatását szolgálja.

Három fiút neveltek fel hitben és szeretetben férjével, dr. Győri Józseffel. Az ő folyamatosan gyarapodó családjaik életében is örömmel vesz részt 17 unokája és 5 dédunokája nagymamájaként, dédmamájaként.

A kelenföldi evangélikus gyülekezet hűséges tagja. Készségesen, szeretettel szolgálja a közösséget és a körülötte élőket akár imakör szervezésével, akár orvosi tanácsokkal. Aktív résztvevője az evangélikus egyház életének. Szívügye a Krisztushoz való hívogatás és a magzati élet védelme, az abortusz elleni fellépés.

„Boldog ember az, aki megtalálta a bölcsességet.” (Péld 3,13)

A harag rossz tanácsadó, tartja a közmondás. Régen tudjuk ezt, hiszen Kis Viczay Péter már 1713-ban leírta jeles gyűjteményében, melyben több mint másfélezer szólás olvasható. Mégsem tudja ez a közkeletű bölcsesség lecsendesíteni szívünk viharait. Pedig az indulat a legveszélyesebb tömegpusztító fegyver, mert elveszi a tisztánlátást.

Az indulatot Isten teremtette, de a bűn rontotta meg. Jézus azért jött, hogy a bűntől megszabadítson, és újra esélyt adjon arra, hogy olyan emberek legyünk, mint amilyenek Isten bennünket megteremtett. Így tőle kell megtanulnunk indulatainkat kezelni. Az ember reflektáló lény a Biblia szerint. Önmagában nincs élete, csak Istennel, a másikkal és a világgal kialakított tudatos és békés kapcsolatban lesz önmaga. Ezért életünk minden pillanatában szükségünk van a másikra, a felebarátra. Összülünk menekülése óta mi sem tudunk elbújni Isten elől mindennapi

gyetek" (1Kor 14,20). Isten azért ad az embereknek különböző lelki ajándékokat, hogy egy olyan közösséget alakítsunk ki, melyben az ember lelke – pillanatnyi nyugalma érdekében – nem dől be olcsó hazugságoknak, tetszetős legendáknak és híreszteléseknek, és nem lesz saját feltevézéseinek a rabja.

A harag azért rossz tanácsadó, mert benne feladjuk a tényszerű megismerés igényét. Talentumainkat, amelyeket Istentől a másikért, a közösségért kaptunk, elkezdjük a közösség ellen használni, és a józan gondolkodást, ami lelki, hitbéli felnőttkorunk jellemzője, elveszítjük.

„Az az indulat legyen bennetek, ami Krisztus Jézusban is megvolt...”

(Fil 2,5)

Az indulat elveszi a tisztánlátást



életünk bozótjába. De a teremtett világgal való kapcsolatunk is kikerülhetetlen.

Az indulat olyan belső lelki vihar, ami a legszemélyesebb érdekünkkel, a közösséggel fordít szembe, ezt aknázza alá, robbantja föl. Századunk egyik legáltalánosabb tünetéért is felelős, hiszen sokszor érezzük azt, hogy a tömegben is egyedül vagyunk. Sajnos, köznapi életünk nukleáris töltete az indulat, ami elveszi a tisztánlátást.

Emberré válásunk fogantatásunk pillanatában megkezdődik, de nem fejeződik be születésünkkel, hanem életünk folyamán tovább folytatódik. Felnőtt az az ember, aki az értelem, az érzelem és a szociális kapcsolatok, sőt a hitélet terén is felnőtt. Az értelem, az intellektus oldaláról azt tekinthetjük felnőtt embernek, aki önmagát és az őt körülvevő világot megpróbálja észszerű gondolkodással felfogni. **Az az igazán felnőtt ember, aki ezt a törekvését a zűrzavarban sem adja fel.** Lehet, hogy szembekezdül ösztöneivel, érzelmeivel és az indulatok homályos gomolygása között nem találja a helyes utat. De az értelem fényénél megpróbál rendet teremteni külső és belső dolgai között még akkor is, ha ez a rendteremtés kockázatokkal jár.

Nemcsak a testi életünknek van érett férfikora, hanem a lelki életünknek, a hitünknek is. Ezért Pál így tanácsolja a korinthusi gyülekezetet: „Testvéreim, ne legyetek gyermekek a gondolkozásban, hanem a rosszban legyetek kiskorúak, a gondolkozásban ellenben érettek le-

A haragvó emberben az értelem helyét az érzelmek veszik át, Isten helyére pedig az „én” kerül. Ezért nem tudjuk elviselni az önmagunkban és a környezetünkben tapasztalható ellentmondásokat.

Emberségünk szüntelen utélagázások előtt áll. Döntenünk kell, hogy merre indulunk. Sokszor biztonságot és kalandot, állandóságot és változást, nyugalmat és feszültséget is akarunk. Egyszer rajongásig szeretünk, máskor meg ununk valakit. Van, amikor haragszunk rá, majd pedig megbékélünk vele. Egyszer lelkesek, bizakodóak vagyunk, máskor meg csalódunk és megkeseredünk. A harag forrása legtöbbször az, hogy a kettő közötti döntés előtt akarunk elmenekülni.

Nem könnyű lelkileg érettnak, nagykorúnak lenni. Legegyszerűbben fogalmazva ez azt jelenti, hogy a terheket és a konfliktusokat úgy kell elviselnünk, hogy közben megőrizzük lelki egyensúlyunkat, vagy mai szóhasználattal: nem borulunk ki. **A szeretet titka a másik megértésében van.** Ez nagyon sokszor nem az egyetértést jelenti, hanem a másik döntésének, lelki helyzetének, érzelmeinek, tetteinek megértését. Az erkölcsi felnőtté az embernek önmagához való hűsége. Nem akkor szeretem a másikat, ha önmagamot feladom, nem is akkor, ha saját magamat tekintem mindenek mércéjének. A szeretet az, ha a másik terhét hordozni tudom, abban a Krisztusban reménykedve, akivel hitem összekapcsol.

SZIGETI JENŐ



Ki tudja, hol áll meg?

Találtam egy rajzot: apa üvölt az anyával, anya veszekszik a fiával, a fiú hülyézi a kisöccsét, s az dühében széttöri a játékát... Így megy tovább, sokszor a kisebb ellenállás irányába a düh, a harag, a méreg. Apropos, méreg. Az élő szervezet külön szervekkel rendelkezik, amelybe kiválik és összegyűlik a testbe bekerült mérgeanyag. Minden állatban és az emberben is ott van ez a szerv, az epe. A benne lévő mérge sárga és keserű.

Viszont egyedül csak az ember rendelkezik „lelki epével”, a tudatban, emlékezetben összegyűjtött mérgeanyaggal. Epés perszóna, keserű, megkeseredett ember, mondják magyarul a haragot felgyűjtő, felrovó emberre.

„A harag a legnagyobb fényűzés, luxus, amit az ember megenged magának. Mert hosszabb távon talán semmi sem árt úgy..., mint az összegyűlt harag, a gyűlölet.” (Gyökössy Endre)

Haragot gyűjteni csak ember képes. Sajnos sokan nem tudják elengedni, és elraktározzák életük apró vagy nagyobb bántásait, sérelmeit, s időnként előveszik, felelmegetik, nem számolva azzal, hogy maguknak többet ártnak vele, mint embertársaiknak.

A mitológia a harag istennőit fúriáknak nevezte (görögül erünniszek: Allektó, a folyton üldöző; Megaera, a rosszakaró és Tisziphoné, a bosszulyva gyilkoló). Kezükben fáklját és kígyóostort tartottak, hajukat is kígyóval ábrázolták; ők bosszulták meg az isteneket esett sérelmeket.

Régi baj a harag. A Szentírás első lapjain már találkozunk vele. Ádám és Éva első gyermeke, Káin, a földműves haragudott meg engesztelhetetlenül öccsére, Ábelre, a pásztorra, mert annak áldozat

tát Isten elfogadta, az övét pedig nem... „Emiatt Káin nagy haragra gerjedt, és lehorgasztotta a fejét. Ekkor azt kérdezte Káintól az Úr: Miért gerjedtél haragra, és miért horgasztod le a fejed?” (1Móz 4,5–6) A dolog vége súlyos bűn, testvérgyilkosság lett.

Bölcs Salamon így vélekedik: „Ne bosszankodj föl lelkedben hirtelen, mert a bosszankodás az ostobák szívében tanyázik.” (Préd 7,9) Úgy is mondhatjuk, amikor „felforr az agyvíz”: nyugi! Tanulj meg a kimondott szó előtt tízig számolni!

Mindannyian ismerjük a konfliktushelyzeteket, amikor ütköznek az akaratok. Nehéz belőle jól kijönni, mert a felek ragaszkodnak álláspontjukhoz, és egymásnak feszülnek, mint kecskék a keskeny hídon.

Pedig lenne rá megoldás. A népi bölcsesség így mondja: az okos enged. Talán Salamontól származik ez is, aki háromezer éve vetette papírra az alábbiakat: „A higgadt válasz elhárítja az indulatot, de a bántó beszéd haragot támaszt” (Péld 15,1).

Jézus kortársa, Pál a Zsoltárokból idéz, amikor inti az efezusi testvéreket: „»Ha haragusztok is, ne vétkeztek«: a nap ne menjen le a ti haragotokkal” (Ef 4,26; Zsolt 4,5). Legalább ehhez jó volna tartani magunkat, ha már a haragot nem tudjuk elkerülni.

Mi a baj a haraggal? Van, hogy kitör egy vulkán, gyakran háborog a tenger, égiháború is kerekedik, mert ez a természetük. Mit kezdjen akkor magával egy lobbánékony természetű ember?

A Bibliában erre is találunk választ: „Tanuljátok meg tehát, szeretett testvéreim: legyen minden ember gyors a hal-

lásra, késedelmes a szólásra, késedelmes a haragra, mert az ember haragja nem szolgálja az Isten igazságát.” (Jak 1,19–20) Amikor harag önti el a szívünket, az agyunkat, akkor démonikus erők szítják a tüzet, a visszavágást, bosszút, gyűlöletet; könnyen olyat mondunk, teszünk, amit később megbánhatunk, egyszóval távol kerülünk Istentől, minden szeretet forrásától.

Akkor mi az „Isten haragja”? A héberek mindig is rettegetek az ítélő, haragvó Istentől. A vereségeket, a pusztulást, a fogságot e harag következményének tekintették, de félték az utolsó ítélet haragjától is. Keresztelő János így fenyegeti a Jordánnal azokat, akik nem hitből akartak megkeresztelkedni: „Viperák fajzata! Ki figyelmeztetett titeket, hogy meneküljete az eljövendő harag elől?” (Mt 3,7)

Isten ellenségeivel – a Sátánnal, ama régi kígyóval, az Antikrisztussal, aki a hamis próféta, a gonosz hatalmakkal – nem békül ki soha. Nem is teheti, hiszen ő a tökéletes jó, a szent, az igaz. Velük szemben fennáll haragja. Ám e haragot az is magára veszi, aki Isten ellenségeinek oldalára kerül, ahova a bűn esetkor állt át az ember (Jel 14,9–10).

Isten azonban mindent megtett, hogy kikerüljünk a harag, az átok alól, mert ő könyörülő és irgalmas, késedelmes a haragra... (Zsolt 86,15; Zsolt 103,8)

Ezért érdemes, sőt szükséges, amíg időnk van, visszatérni, megtérni Istenhez, az Ő Fiához, Jézus Krisztushoz, akivel kapcsolatban a szeretett tanítvány így ír: „Aki hisz a Fiúban, annak örök élete van, aki pedig nem engedelmeskedik a Fiúnak, nem lát majd életet, hanem az Isten haragja marad rajta” (Jn 3,36).

SZÁK KOCSIS PÁL



Fotó: Szeverényi

Igeharag zsoltárhangra

Nagy téma, ha nem a legnagyobb! Talán azért is, mert személyes érintettsége révén itt mindenki szót kér. Vigyázni kell azonban a hozzászólásokkal, nehogy a sok fától ne lássuk meg az erdőt! Bár az emberek bölcsessége talán e témában áll a legközelebb az Isten ígéjéhez, mégsem tanácsos a tudálékoság labirintusának mélységeibe merészkedni. Aki mégis megteszi, nemigen fog kitalálni onnan...

Mert mit is tanít az ember bölcsessége a haragról? „A harag rossz tanácsadó.” „Érted haragszom, nem elened.” „Aki haragszik, önmagának adja be a mérget, várva, hogy másoknak ártsjon.” „Élesebben vág az eszem, amikor haragos vagyok.” „Az ember legyen óvatos, ne lépje át a kimondható igazságok határát.” „Szólj igazat, betörök a fejed.” „Ha az élőkről nem szabad rosszat mondani, a halottakról meg nem illik, mikor lehet megmondani az igazat? Ezért egy író ne legyen humánus!” „Az igazat mondd, ne csak a valódit.” „Mert csak a bátor az igaz!”

És mit mond a haragról Isten szent ígéje? „Vétkük miatt szállt az Úr haragja Júdára és Jeruzsálemre.” (2Krón 24,18) „Uram, ne feddj meg haragodban!” (Zsolt 6,2) „Mert csak egy pillanatig tart haragja, de egész életen át a kegyelme.” (Zsolt 30,6) „Bizony elmúlunk haragod miatt, indulatod miatt megsemmisülünk.” (Zsolt 90,7) „Ne álljatok bosszút önmagatokért, szeretteim, hanem adjatok helyet az ő haragjának!” (Róm 12,19) „»Ha haragsztok is, ne vétkezzetek«: a nap ne menjen le a ti haragotokkal.” (Ef 4,26) „Legyen minden ember gyors a hallásra, késedelmes a szólásra, késedelmes a haragra, mert az ember haragja nem szolgálja Isten igazságát.” (Jak 1,19–20)

Isten igaz, soha nem hazudik, ígéje igazság. Ebből következik, hogy ahol Isten ígéje hangzik, ott az igazság hangzik. **Ahol pedig az igazság hangzik, ott az emberek szívében szükségszerűen harag ébred, mert „az emberek jobban szerették a sötétséget, mint a világgosságot”** (Jn 3,19). Ha nem lobban föl az emberek szívében a harag lángja, akkor Isten ígéje már nincs is jelen a világban. Az ember haragja Káintól (1Móz 4,5) Jónásig (Jón 4,1), Isten haragja az Úrtól (Mik 7,9) az Úr Jézus Krisztusig (Mk 3,5), majd az Eljövendő haragjáig (Mt 3,7, Jel 6,17) – szent ígéjének a világban való jelenlétére utaltak!

Luther az 5. zsoltár magyarázatában mindezt így tette szemléletessé:

„A héber »eltaszítani« ige annyit jelent, mint »szétszórni«, ahogyan a Babel toronyépítőiről mondja az Írás: »így szélesz-tette szét őket onnan az Úr az egész föld színére, és abbahagyták a város építését« (1Móz 11,8). Ugyanezzel az igével énekel Mária is az Isten haragjától: »szétszórta a szívük szándékában felfuvalkodottakat« (Lk 1,51). Az istentelenek csak akkor győzhetők le, ha meghasonlanak egymással,

*„Küzd értünk a hős vezér?”
Igen, de mi van, ha ellenünk is?”*

ahogyan Urunk tanította: »minden ország, amely meghasonlik önmagával, elpusztul« (Mt 12,25). Ezért bocsátotta rájuk az Úr az »ámtás és ellenségeskedés lelkét« (Ézs 19,14), és ezért mondta helyesen az egyik egyházatyja: »Az istentelenek elleni harc az egyház békessége!« **Mert az istentelen emberek belső különbözőségét és széthúzását széthullásnak kell követnie.** Krisztus ezt a folyamatot a legyőzött erős ember hasonlatával szemléltette, akitől az erősebb »elvette fegyverzetét, amiben bízott, és szétoztotta a zsákmányát« (Lk 11,22).

Hasonlóan szóltak róluk a próféták, amikor az elfajult népe vétkére mutattak

rá: »Dús lombú szőlőtő Izráel, gyümölcsöt is bőven terem. Minél több gyümölcse lett, annál több oltárt épített; minél szebb lett az ország, annál szebb szent oszlopokat állított. Csalárd a szívük, de most meglakolnak, mert Isten lerombolja oltáraikat, elpusztítja szent oszlopaikat« (Hós 10,1–2). Abban az időben gombamód nőttek ki a városok a földből, és ugyanannyi oltárt emeltek a (városi) bálványimádók, ahogyan Jeremiás próféta is megállapította róluk: »hiszen annyi istened van, Júda, ahány városod« (Jer 2,28).

Isten ígéje tehát a választott nép és vezetői istentelenségére haragszik. Mindig az Isten haragját kell meglátnunk abban, ha az Isten népe az egység hiányában erejét veszti és szétszóródik. Ez bizony a mai egyházakra is érvényes. Lát-szik is! Ha ez így van, márpedig ma

is így van, akkor az egyházak súlyos megpróbáltatások előtt állnak, amelyet elnéptelenedés és szétszóródás fog követni. Isten mai népének is nagy megrázkódtatásokban lesz majd része, különféle szektákra fog bomlani, és az egyház lélektelen csatározásainak nem lesz se vége, se hossza. Akkor nemcsak minden városnak, hanem minden egyes embernek saját istene és oltára lesz. **A szeretet meghidegül, mert az emberek csak a bálványait fogják imádni.** Nem kérdezik többé, hogy kicsoda az Isten. Minden pap, szerzetes és gyülekezeti tag a maga útját fogja járni (Ézs 53,6), és a »sok vétkű« ige lesz a homlokukra írva! Legtálálóbban Sámson rókáival lehet őket jellemezni, amelyeket a farkuknál egy csóvával kötöttek össze, miközben a »fejek« folyamatosan egymást marcan-golták (Bír 15,4k)."

Isten nemcsak értünk, hanem ellenünk is haragszik: „Ezért haragra gerjedt ellenük az Isten, megölte legjobbjait, leterítette Izráel ifjait” (Zsolt 78,31). Ámde nemcsak ellenünk, hanem értünk is haragszik: „Bár haragomban megvertelek, de most kegyelmesen irgalmazok neked” (Ézs 60,10). Isten haragja tehát igeharag, ezúttal zsol-tárhangra, Luther hangszerelésében: „Derítsd ki vétküket, Istenem, bukjanak bele fondorlataikba! Taszítsd el őket sok vétkük miatt, mert ellened lázadtak!” (Zsolt 5,11)

„Küzd értünk a hős vezér?” Igen, de mi van, ha ellenünk is?

WELTLER SÁNDOR

Könyvajánló



Gary Chapman: A szeretet másik arca: a harag

Harmat Kiadó, Budapest, 2012
Bármilyen meglepő, a harag lehet a szeretet másik arca. Hogyan fejtegetjük ki és vezethetjük le helyesen és hasznosan a haragunkat? A szerző szerint keresztyén élethivatásunk betöltése nem más, mint Isten jellemének visszatükrözése.

Ken Sande: Béketeremtők – A konfliktusmegoldás bibliai megközelítése

Harmat Kiadó, Budapest, 2015
Meggzabodulhatunk-e a lelkünkben felgyülemlt haragtól azáltal, hogy szóba állunk egymással? Különböző-ségeinkből fakadó nézeteltéréseink miképpen teremthetnek lehetőséget egymás jobb megértésére, az igazságosság gyakorlására, a megegyezésre, arra, hogy egymással békességben és összhangban éljünk? Ken Sande könyve konkrét és gyakorlatias válaszokkal szolgál ezekre a kérdésekre.



Szabadulni az erőszaktól – Keresztyén megközelítések

Reuss András és Orosz Gábor Viktor (szerk.), Luther Kiadó, Budapest, 2005
Nem az agresszió ellenében kell erőin- ket mozgósítani, hanem a benne rejlő erő átalakításának, az energiák átfordí- tásának, megszelídítésének módjait szükséges felismernünk, alkalmaznunk, tanítanunk és általános „harcmodor- ként” a kultúra részévé tennünk. A kötet szerzői: Szabó Lajos, Bagdy Emőke, Tarr Zoltán, Buzogány Dezső, Szabóné Mátrai Marianna, Sárkány István, Réz- Nagy Zoltán, Fazakas Sándor.



A harag bibliai rendje



Az egyik legáltalánosabban ismert jelenség számunkra a harag – ingerültség, bosszúság, indulat, méreg, s bizonyára vannak még szinonim fogalmak – érzése. A Biblia is foglalkozik vele.

A Szentírásban szó van az ember haragjáról, s ezen nem is lepődünk meg, hiszen – rosszabb esetben – napi tapasztalatunk, hogy valamiért vagy mi lobbanunk haragra, vagy rémüldözve tapasztaljuk mások haragos kitéréseit. Ilyenek vagyunk – szoktuk mondani sajnálkozva.

Figyelemre méltó tanítást kapunk az emberi harag jelenségéről az Ó- és Újszövetségben egyaránt. Az Ószövetség bölcsességi irodalma az ostobaság kategóriájába sorolja a haragot, ami tehát a bölcsesség hiányából fakad (vö. Péld 14,17.29 stb.). Pál apostol tanácsa pedig bölcsen így hangzik: „Minden keserűség, indulat, harag, kiabálás és istenkáromlás legyen távol tőletek minden gonoszsággal együtt” (Ef 4,31). Kiegészíti ezt egy praktikus tanáccsal is, tudván, hogy az ember nem kerülheti ki a harag érzését, de akkor legelőbb „»Ha haragustok is, ne vétkezzetek«: a nap ne menjen le a ti haragotokkal” (Ef 4,26).

Meglephet bennünket, hogy a Szentírásban az emberi haragjelenséghez képest még részletesebben van

szó Isten félelmetes haragjáról, pedig – különösen mi, evangélikusok – megszoktuk, hogy elsősorban Isten szeretetéről, irgalmáról beszélünk és hallunk, s nem igazán tudunk mit kezdeni azzal, hogy Isten haragudni is képes. **Mintha nem illene ebbe a csak szeretetről tudó koncepciónkba az Isten haragjával kapcsolatos bibliai tanítás.** Nincs jogunk a Szentírásnak ezt a részét negligálni, sőt arra kell törekednünk, hogy mindezt megszívvelve tudatosítsuk annak érdekében, hogy érettebbé váljon a hitéletünk.

Isten félelmetes haragjáról szólnak az igaz próféták, akik soha nem maguktól beszélnek, hanem szent Megbízójuk szavát közvetítik. Ezek a próféták pedig gyakorta beszélnek Istennek izzó, bosszús, bosszúálló, tüzes, lángoló, perzselő, rettenetes, heves, kemény, vad, bösz haragjáról, s ne tegyünk úgy, mintha mi ezekről nem akarnánk tudomást venni! (Csak ízelítőül a sok igehely közül néhány: Zsolt 75,9; Ézs 5,25; Ézs 30,27kk; Jer 4,4; Jer 25,5kk; Ez 7; Náh 1,2; Hós 13,5kk stb.)

Nagyon sok példa van az Ószövetségben Isten haragjára, s a mi nagy kísértésünk az Újszövetség népeként, hogy ezt a hátteret félretolva csak az isteni irgalmat, kegyelmet, szeretetet akarjuk figyelembe venni, s ezzel nyugtatjuk meg – hamisan! – magunkat. Azért hamis ez a hozzáállás, mert a bűn felismerésének fontosságától és a lelki élet gazdagságától fosztjuk meg magunkat és az igehallgatókat. Pedig ezzel az egyoldalúsággal az egyik ősi tévtanító csapdájába esnénk, ha modern változatban is. (Markián kb. Kr. u. 145-ig élt, szembeállította egymással az Ószövetség Istenét és Jézust, és csak a szeretet Istenét fogadta el.)

A harag jelensége Jézusnál is megjelenik. Jézus egy szombaton meggyógyította a sorvadt kezű embert a zsinagógában, és az őt megfigyelő vallási szaktekintélyekre „haragosan nézett” (Mk 3,1–5). Vagy amikor a jeruzsálemi templomban korbácsot font és indulatosan kiűzte a kapzsi árusokat onnan. Igencsak hevesen haragos jelenet volt, amikor Jézus felborította az asztalokat, pultokat, székeket, és aligha suttogva beszélt, amikor kizavarta az embereket onnan, és kemény vádként hangzott el, hogy ezek a kupeclelkű emberek a szent templomot „a rablók barlangjává” tették (Mt 21,12–13). S közvetlenül e drámai jelentés után Jézus megátkozza a terméketlen fügefát, ebben is jelen van a harag (Mt 12,18kk). Vagy különösen indultatos kifakadás hangzik Jézus részéről, amikor három értetlen tanítványa kíséretében lejön a megdicsőülés hegyéről, s rögtön a nagy mennyei élmény után a lenn maradt tanítványai tehetetlenségével kell szembesülnie, akik nem tudtak meggyógyítani egy beteget. Jézus megszólalása nagyon is haragos: „Ó, hitetlen és elfajult nemzedék, meddig leszek még veletek? Meddig szenvedlek még titeket?” (Mt 17,17). Vagy amikor Jézus a farizeusok és írástudók kapcsán szólal meg, és a „jaj nektek”

fordulatot mintegy nyolc alkalommal használja, bizony haragosan szól (Mt 23). Ingerültség olvasható ki Jézus szavaiból, amint búcsúbeszédeinek meghitt pillanátában Fülöp azt kéri tőle, hogy mutassa meg nekik az Atyát, és Jézus ezt feleli: „Annyi ideje veletek vagyok, és nem ismertél meg engem, Fülöp?” (Jn 14,8kk).

Isten és Jézus haragjának titka

Gary Chapman *A szeretet másik arca: a harag* című könyvében értékes tanítást ad számunkra Isten haragjára nézve. Abból indul ki, hogy „az isteni természetnek két alapvető jellemzője van: Isten szentsége és Isten szeretete”. Isten szentsége kizárja a bűnt, Isten szeretete meg akarja menteni a bűnöst. Ám Isten – a szentsége miatt – az embert nem a bűnével együtt menti meg. Isten szentsége teremtette meg az ember számára az

élet keretét biztosító szent törvényeket (5Móz 30,15–16), s amikor Isten azt látja, hogy az ember a saját érdekei ellen bűnt cselekszik, akkor menteni akaró szeretete figyelmeztető harag formájában jelenik meg az ember számára. **Értünk haragszik az Isten, és nem ránk.** S erre kellene az embernek bünfelismeréssel, bűnbánattal válaszolnia, és akkor Isten haragja átélhető szeretetté változik. „Térj meg, elpártolt Izráel – így szól az Úr –, akkor nem haragszom rátok! Mert én hű vagyok, ... nem tart örökké a haragom.” (Jer 3,12; vö. Jn 3,36). Jézus Isten országa eljövételének bejelentésével így foglalta össze igehirdetésének a lényegét: „térjete meg és higgyetek az evangéliumban”.

Az isteni haragnak tehát célja van! Az igazság felmutatása, hogy az ember szembesüljön a bűnével, és felismerve azt, bűnbánatot tartva megtérjen és bűnbocsánatban részesüljön. S ennek a legmagasabb szintű megjelenése az, amikor Isten a Fián mutatja meg haragjának a kárhozatos halálba taszító rettenetét. Ennek láttán az ember megrendülhet és megtérhet, és átélheti az isteni megbocsátás üdvözítő titkát.

RIBÁR JÁNOS



Rejtvények

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
15			16				17						
18						19					20	21	
22	23			24	25					26			
27				28					29		30		
31							32	33	34			35	
36			37		38		39	40					
41		42				43				44			45
	46			47		48			49				
50							51				52		

Megfejtésül egy igét és igehelyet kérünk: vízszintes 1., függőleges 7., vízszintes 37.

Vízszintes:

15. Ézsau hettita felesége. 16. ...vár: szenzációt hajszoló írás, sajtótermék. 17. Eredj innen! Indulatos régies felszólítás. 18. A szántóföld aratás után. 19. Veteményezés nélkül hagyott földön. 20. Egyik lábát a másik után teszi. 22. Török katonai rang. 24. Makó híres növénye. 26. Ön-ólom ötvözete. 27. Hajdani legendás gyár, ma kulturális és

bevásárlóközpont. 28. A kutyákra kivett járulék. 29. Római 501. 30. Latinul én. 31. Konfigurációs fájl formátuma. 32. Tisztítást végez határozott, erős mozdulatokkal. 35. Németül tojás. 36. Orosz rakétahajtómű kezdőbetűi. 41. Jánosom, névelővel 43. Félfém, neve görögül vakmerőt jelent. Vegyjele As. 44. Az Oszmán Birodalom fő katonai-közigazgatási vezetőit illető cím. 46. Angol és. 47. Római 2000. 48. Bibliai női név, jelentése: mozgás, mozgékony. 49. Jégen vágott nyílás névelővel. 50. A bécsi spanyol lovasiskola számára

tenyésztett lófajta. 51. Rendőrségen, azaz rendőr... 52. Leveled Literacy Intervention kezdőbetűi.

Függőleges:

1. A cselgáncsozók erre a szőnyegre lépnek: a ... 2. Germán eredetű női név, jelentése nemes nő. 3. ... József, a magyar labdarúgó-válogatott volt szövetségi kapitánya. 4. ... Miklós, magyar építész (19. század). 5. ...color különleges hajfesték. 6. Európa-liga rövidítése. 8. Los ..., az atombomba bölcsője. 9. Redit online versenyszövetség. 10. Latin szeret. 11. Olasz vermutodban. 12. Rátonyi Róbert monogramja. 13. Hétköznapien nátrium-klorid vissza! 14. A körözött nélkülözhetetlen alapanyagát. 19. Így fogad a kutya. 20. Római 51. 21. Az enged szó régies felszólító módban. 23. Nehézséget okozó körülményei. 24. A bányászdal első sora a Hófehérke és a hét törpe című filmből. 25. Az abécé két első betűje. 30. Kirakatot néz! 33. Ilyen fajta bútor is létezik. 34. Tortára tölteléket terít szét. 37. Andrea bizalmasan. 38. Német eredetű női név, jelentése: nagyság. 39. Német eredetű férfinév, jelentése: küzdelem. 40. A többszörös összeadás helyett ...zás. 42. Az Aggteleki Nemzeti Park kezdőbetűi. 45. Vonatkozó névmás. 47. Római 1100.

SZABÓ GYÖRGY

A betűket számokkal helyettesítettük. Megfejtésként kérjük beküldeni azt az igehelyet, ahol az alábbi mondat olvasható. Segítségül megadtunk néhány számhoz tartozó betűt.

A. L.

24	2	3	2	21	2	6	19	2	16	18	24	19	10	16	19	24	15	8	13
6	12	8	13	12	10	11	12	17	12	9	14	7	6	12	16	19	9	12	8
2	17	13	12	21	3	7	18	24	2	17	12	9	9	7	8	20	17	9	2
8	5	18	19	10	4	12	22	10	2	23	1	2	2	17	17	2	6	2	
6	12	8	13	12	10	10	7	8	12	24	19	5	4	2	3	2	21	25	

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25
	A	V			K	É					E	Y				N							H	

A megfejtéseket a szerkesztőség címére várjuk: Evangélikus Missziói Központ, 1164 Budapest, Batthyány Ilona u. 38–40.

Az előző számban megjelent rejtvények megfejtése:

Keresztrejtvény: „Mert minden, ami Istentől született, legyőzi a világot, és az a győzelem, amely legyőzte a világot, a mi hitünk.” (1Jn 5,4)

Totó: B, B, B, C, A



Tüzed, Uram Jézus

Szól ma is Isten hozzánk? Az Igén és énekeken keresztül nem csupán tanítást kapunk, hanem maga az Úr jön hozzánk, hogy személyesen megszólítson? Lehetséges ez ma is, vagy ezek csak régi történetek? Mai történetek. Biztatnak arra, hogy merj kérni, remélni, bízni abban, hogy téged is személyesen megszólíthat az Úr. Elmondhatod a bibliai Tamással együtt: „Én Uram és én Istenem!” Csodálatos Vele találkozni, fölismerni, hogy Ő ma is él, kész bűnbocsánatot és tiszta szívet adni annak, aki alázatosan keresi Őt. És ez a kezdete lehet egy új, egészen más életnek.



Három vagy négy éve történt Kispesten, a gyülekezetünkben. Minden adventben felmelegítjük...

Szokás szerint egy kis csöndes adventi estét rendeztünk a kápolnánkban. A székeket körbe raktuk, középre egy adventi koszorút a rajta kedvesen égő gyertyákkal, kikészítettük az énekeskönyveket, és elkezdődött az alkalom. Körülbelül negyedóra múlva nyílik az ajtó. Biztosan megint valaki későn érkezett, gondolom. De egy ismeretlen házaspár állt az ajtóban, és úgy kellett beljebb hívni őket. Letelepettek köztünk, és az alkalom beszélgetéssel folytatódott. Mindenki mondott magáról pár szót, többen a megtérésük történetét említették röviden. Aztán órájuk került sor.

Kiderült, hogy egy gyülekezetet keresnek már hosszabb idő óta, ahol lelki otthonra találhatnak. Őt éve keresik az Urat. Közel is kerültek hozzá bizonyos kisebb közösségekben. Aztán kimentek Izraelbe, hogy ott folytassák életüket, mert zsidó gyökereik voltak. De onnan is hazajöttek, és most itt vannak.

Tovább folyt az alkalom, igével, magyarázattal, imádságokkal, beszélgetéssel. A végén eszembe jutott: énekeljünk el a vendégeinknek egy éneket, ami kedves lehet a számukra. Így szólt:

Tüzed, Uram Jézus, szítsd a szívemben,
Lángja lobogjon elevenebben.
Ami vagyok és mind, ami az enyém,
Tartsd a kezemben, igazi helyén.
*Életem kútja, örök örömem,
Fény a sötétben csak te vagy nekem.
Hallod imám és bármi fenyeget,
Nem hagy el engem, tart a Te kezed.*

Szorogat a sátán, de Te velem vagy.
Hű Szabadítóm, aki el nem hagy.
Ennek a világnak fekete égén
Lényed a csillag, sugarad a fény.
Életem kútja...

Jön az örök nap már, közeledik Ő,
Mennyei honba hazavinni jó.
Röpke pillanat, míg tart a keserű,
Jézus elém jön, örök a derű.
Életem kútja...

Ahogy énekeltük az éneket, a férfi szeméből sűrűn patakzani kezdett a könny.

Egy ismeretlen házaspár állt az ajtóban, úgy kellett beljebb hívni őket.

Nagyon meghatódott. Miért? Mert az ének dallama az izraeli himnusz dallamára íródott, és szép emlékek, komoly gondolatok ébredtek benne.

Még pár szót beszélgettünk Isten dolgairól, aztán mindenki hazament. Én megkérdeztem, hogy elmehetnek-e hozzájuk másnap látogatóba, mire ők igent mondtak. És azon a napon átadták szívüket mindketten az Úrnak, Péter és Zsuzsa is. Hűségesen Isten útján járnak, reá bízták jövőjüket. Később vidékre költöztek, de ott is szilárdan állnak a hitben és szolgálják a keresett és megtalált Urat. Aki megszólította őket személyesen, ők pedig életük odaadásával válaszoltak.

Ma is beszél az élő Úr. És aki keresi őt, annak válaszol, és azt boldoggá teszi.

SZÉLL BULCSÚ



Nevetek fel van írva a mennyben

Beszélgetés Győri János Sámuel evangélikus lelkésszel

Testvéreiddel együtt ti szerveztétek Magyarországon az első keresztyén rockzenekart a hatvanas években. Hogyan kezdődött mindez?

Muzikális család voltunk, mindig sokat énekeltünk. Örököltünk egy nagyon szép, nagy harmóniumot, és még nem jártam iskolába, amikor az egyik legkedvesebb énekemet, a „Krisztus, ártatlan bárány”-t már ezen játszottam. A nagyanyám is orgonált, édesanyám volt a kántor és apám is játszott rajta. Jártam zongoraórára és tizenkét éves koromban kerültem először Fótára a kántorképzőbe. Nagyon szerettem a korálokat játszani, a harmonizálás a kedvencem volt.

Odasodródtam egy néptáncsoport-hoz is, amelynek a zenésze lettem. Tangóharmonikán kísértem a táncosokat. Ez a klasszikus zeneszerzéshez is hozzásegített, mert a kvintkört egy életre belém verte.

Hogyan jutottatok el az elektromos zenéig?

Számomra nem volt különbség, a klasszikus és a könnyűzene is csak egy-egy fajtája a világ zenei kincsének.

Édesapád hogyan gondolkodott erről? Akkoriban sok hívő kegyes ember azt mondta erre a műfajra, hogy az ördögtől van, és nem engedték be a templomokba.

Magyarországon elsők voltunk, akik ezt a zenét templomban játszottuk, gyülekezetek előtt. Valójában édesapámtól jött ez a péteri-kornéliuszi meglátás, hogy amit Isten megtisztított, ne mondd tisztátalannak.

Édesapád megérezhette, hogy ez jó eszköz lehet az új nemzedék eléréséhez?

Lehet, hogy tévedek, de én azt hiszem, hogy apám nem is mérteget. Ő mindenkinek minden volt. Zsidónak zsidó, görögnek görög, ahogy Pál apostol írja, és ugyanezt mondta az eszközökre is.

Ő egy országos hírű, nagyszerű evangélista volt, aki a kommunista időszak ellenére csodadolgokat művelt falusi környezetben is.

A szolgálatot Kisfaludon, a Dunántúlon kezdte. Az ottani gróf bement a teológiára és az ötödévesek között rámutatott apámra: „Ez a szemüveges jöjjön Kisfaludra!” A segédlelkésze lett és a gyerekeit kellett korrepetálnia.

Ezután az időszak után apám fogta magát, és kiment ösztöndíjasnak Finnországba. Onnan írt Kapi püspök úrnak: „Püspök úr, megtértem!”

Mi az a lelki-szellemi örökség, amit tőle kaptál?

Egyszerűen át volt hatva az Úr Jézussal, és minden, amit csak csinált, ebben gyökerezett.

Nagy, aktív gyülekezetben nőttek föl, rengeteg istentisztelet, bibliaóra, családi áhítat között. Nem volt benned egy kis lázadás? Meg lehet térni egy ilyen családban?

Egyikünket sem kényszerítettek soha, semmilyen alkalomra. Nem az volt a kérdés, hogy menjek vagy ne menjek, hanem nem akartam nem menni.

Sokan azt mondják, hogy a megtérést majd a Szentlélek elvégzi, a nevelés nem lényeges. Dehogynem, a nevelés nagyon fontos! Amikor játszottam a tangóharmonikán a néptáncsoportban, a vezető megszervezett egy külföldi turnét. Pezsgtünk, hogy külföldi turnéra megyünk. Igen ám, de megtudtam, hogy ez nagyhítre esik. Akkor nőtt fel bennem a betyárbeccsület Krisztus felé – ami még nem a megtérésem volt –, és bementem két hónappal a turné előtt, hogy nem megyek.

Nagyon felbosszantottam a vezetőt. Felkereste a szüleimet, szegények azt sem tudták, miről van szó, én ugyanis nem mondtam el nekik sem a turnét, sem azt, hogy nem megyek. Előhívtak, és

ha jól emlékszem, azt mondtam: „Én nem fogok senkinek Jézus szenvedése hetében talpalávalót húzni”. S akkor legnagyobb fájdalomra le kellett adnom a tangóharmonikát.

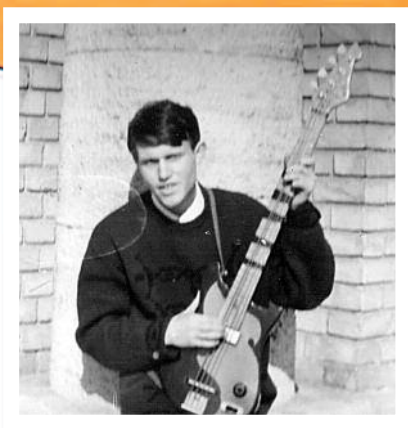
Ezek után apám – tudtom nélkül – beiratott a főtí kántorképzőbe. Fel voltam háborodva. Ez az egy lázadásom volt. Mondtam, hogy én nem megyek oda, de aztán mégis elmentem. Nem tudtam, hogy akkor fogok hitre jutni tudatosan. A 119. zsoltár 9. verse nagyon megragadott: „Mi módon őrizheti meg az ifjú tisztán az ő útját, ha nem a te beszéded megtartása által?” Ettől kezdve úgy éreztem, hogy aláírtam a szerződést Istennel.

Hogyan lettél lelkész?

A cinkotai gimnáziumban érettségiztem, és úgy volt, hogy a gödöllői agráregyetem biológia szakára megyek. Tétovázunk, hogy beadjam-e a jelentkezésem a teológiára is, mondván, hogy oda úgysem vesznek fel, apámnak olyan rossz híre van. Minden reggel tartottunk áhítatot, de aznap éppen elmaradt volna, mert a felvételem ügyében indultunk intézkedni. Már rajtam volt a ballonkabát, de visszafordultunk, hogy legalább olvassuk el az útmutatói igét. Malakiás 2,7-et olvastuk: „A pap ajkai őrzik a tudományt, szájából tanítást várnak”. Apám meg én szó nélkül levettük a ballonkabátot, nem mentünk sehová, és beadtam a jelentkezést csak a teológiára.

Egyházunkban a neved összekötődik a helyekkel, ahol szolgáltál: Kiskőrös, Békéscsaba, Ósagárd. Mindenütt zajlottak a különleges események; rockoratóriumi előadások, nyári ifjúsági konferenciák, képzések...

Nagytarcsával kell kezdenem, mert a teológus éveim alatt az ottani ifjúságot vezettem. A Hermons együttes ott működött. Segédlelkésznek Kiskőröstre kerültem, ahová püspöki levél kísért engem, hogy ott ne jazz-zenéljek. Abban



men-
tek, gyakorol-
tak a fiatalok. Ott
kezdődött el, mivel nem zenél-
hattünk, a filmezés. Elkészítettük
a gyülekezet történetét, írogattuk a fal-
újságokat, képregényeket. Káldy püspök
behivatott, ugyanis az egyik lány kilopta
ezeket az összefűzött, leszedett falúj-
ságcikkeket. Rá lehetett fogni az illegális
sajtó vádját, amiért börtön jár.



Valószínű, hogy állami nyomásra továbbküldött a püspök Békéscsabára, az egyik legnagyobb gyülekezetbe.

Ott szintén kapukat nyitott Isten. Le voltam tiltva, nem mehettem az ifjúsági órákra. Mekis Ádám esperes mégis átjárt szotta a kezemre az énekkart. Így folytatódott Békéscsabán a szolgálatom. Az egyik legnagyobb dolog az ökumenikus ifjúsági kör volt, amiben te is benne voltál. Újkígyósi és békési baptistáktól kezdve, orosházi nazarénusokon keresztül a mezőberényi pünkösdiiekig mindenki jött.



És nagyon sok nem hívő, nem keresztyén fiatal is. Békéscsabán sokan jutottunk hitre, pezsgésben éltünk, de te továbbmentél Nógrád megyébe, Ósagárdra.

Igen, mert szerettem volna önálló lenni.

Hányan éltek a faluban akkor?

Négyszázötven körül, és 100–120-an jöttek vasárnap templomba, gyerekekkel együtt voltunk 150-en is. A parókián építettünk egy százhusz ülőhelyes fűthető imatermet, amit télen istentiszteletekhez használtunk.

Jól érezted magad Ósagárdon, a helyedden voltál?

Nagyon! Visszakerültem egy olyan világba, amilyenben nem is éltem. Arra a két világháború közötti világra gondoltok, amikor szabad egyházi élet volt, nem a kommunista kötöttségek. Pezsgett az élet, két ifjúsági óra volt minden héten. Vettem egy Barkast, vasárnap ezzel mentünk Nógrádra, majd Felsőpeténybe és végül Ósagárdra, három istentiszte-

az időben nem sok jövőt jósoltak az egyháznak: tíz év és felszívódik. Akkor nem hiányzott, hogy valaki idejőjön, jazz zenét játsszon, amire tódulnak a fiatalok.

Kiskőrösön ezer ember volt egy istentiszteleten, három ifjúsági óra hetente, amin harminc-negyvenen vettek részt egy-egy alkalommal. A második évben már reggel hét órától éjjelig nyitva volt az ifjúsági terem, mint egy klub. Jöttek-

letre. Komolyan készülünk minden alkalomra. Ez az ifjúságnak sokat jelentett. Jöttek a három istentiszteletre, és még az estin is ott voltak.

Egy ilyen nagyszerű ósagárdi időszak után mégis továbbmentél, és elkerültél Pesterzsébetre.

Először Roszík Miska bácsi hívott Albertire. Mondtam neki, hogy megkérdezem a püspököt, mert én már akkor, 1981-ben elkezdtem a Zákeus Média Centrum (ZMC) kiépítését. Alberti olyan nagy gyülekezetet, hogy amellet ezt nem tudtam volna végezni. A püspök nemet mondott Albertire és támogatta a ZMC-t.

Pesterzsébeten eleinte sok csalódás ért, például karácsonykor alig lézengtek a templomban. Eddig egész életemben legalább karácsonykor mindig teli volt a templom. Persze nem az üres templom volt jellemző Pesterzsébetre, de karácsonykor vidékre utaztak.

Volt ott egy szabadegyházi háttérből odakeveredett család, akik ébredési vonalat vittek, és ez jó talaj volt ahhoz, hogy beinduljon az élet. A zenei és a filmes élet is ment tovább.

Nagyon nagy örömünk, hogy az elmúlt három év alatt ötven százalékkal nőtt az istentisztelet látogatottsága. Ebben benne van ötven-hatvan gyerek is.

Én úgy emlékszem, hogy nem térítettél minket, hanem valahogy hitre jutottunk körülötted. Te hogy élted ezt meg?

Azt vettem észre Ósagárdon is, hogy soha senkinek nem mondtam, hogy akik megtérnek, jöjjenek ki, hanem egyszerűen kitolakodtak előre. 1989-ben volt egy ilyen hatalmas megtérési hullám, pedig senki nem erőltette. Ez szabadon nő, mint ahogy a növényt nem kell húzogatni, magától kihajt.

Ugyanakkor, amikor vasárnap hat helyen kellett prédikálni, engem is elkaptott a gondolat: Lehet ezt csinálni, ezt a tapasztalatot? Akkor kaptam egy indítást belülről, hogy szeresd már azokat, akik-

Fotó: evangeliikus.hu



Foto: evangélikus.hu



Foto: Tóth Tibor

nek prédikálsz! Úgy kezdek ma is igehirdetésre készülni, hogy hogyan tudnék minél több szeretetet átadni az embereknek – nem tanítást és igazságot... És ebbe belefér akár a mennydörgő prófétai szó is. Ezt láttam apámnál is, nagyon kemény, szigorú ember volt, de a szeretet kisugárzott belőle, ami nem az övé volt, nem belőle fakadt.

Több évtizedes szolgálatodban milyen nyomorúságok, nehézségek, keserőségek voltak?

A keserőségek mind édessé válnak akkor, ha az ember türelmes és erőt vesz magán. Az idő, meg a krisztusi szeretetsugárzás, amihez nekem semmi közöm, megváltoztatja ezeket. Nem vagyunk egyformák, néha meg is értettem azt, aki valamiért nem kedvelt, hogy én is utálnám az ő helyében magamat. El lehet jutni arra a pontra, hogy hálát adok Istennek, hogy elvisel engem.

Miben éltél meg igazi örömet, boldogságot?

Szinte a gyülekezeti élet minden területén. A hitoktatásban, a gyermeki ragaszkodásban. Nagyon nagy örömünk az ifjúság, az, hogy 16-18 konfirmandusunk van idén. Nagy öröm a család, a gyülekezet ragaszkodása, és az, hogy apám és anyám örökségét – még ha meg is haltak – ott érzem magam körül.

Minden mozgásban van Magyarországon, Európában, a világban is. Hogy látod korunkat és ennek az időszaknak az evangéliummal való találkozását?

Békéscsabán egyszer teljesen kétségbe voltam esve és azt mondtam Mekis Ádámnak, hogy esperes úr, mi, keresztyének, itt, a Viharsarokban lassan már levegőt sem vehetünk. Erre rám nézett az öreg és azt mondta: „Itt olyan változások lesznek, amiről te nem is álmodtál”. Ezt mondta a hetvenes években. 1983-ban meghalt, és 1990-ben nagy változás történt: 600 gyerek vonult át a gimnázium-

ból a templomba, én pedig egy tízmillió forintos kamerával a hátamon filmeztem.

Most is ezt látom: borús felhők vannak, de mit érek vele, ha ezeket festegetem? Jézus azt mondta, elég minden napnak a maga baja, azokon menjünk át. Harcolnunk viszont kell. Ki kell állni, meg kell mondani, ami Bibliáellenes.

Biztos, hogy sok bibliai részt, szereplőt szeretsz, mégis mely igehelyek jelentenek neked nagyon sokat?

Amik az utóbbi időben nagyon foglalkoztatnak, azok Jézus példázatainak és történeteinek az összefüggései. Gondolok itt arra például, hogy Jézus a Lázár nevet emlegeti egy példázatban, ahol keményen kimondja Ábrahám szavaival, hogy nincs föltámadás, mert nem hisztek a tórának, meg a prófétának. Jézus utolsó föltámasztása mégis egy Lázár nevű emberé. Ez például könnyekig meghat.

A vezérigém a megtérési ígém mellett ez: „Ne annak örüljete, hogy a lelkek engednek nektek, hanem hogy a nevetek fel van írva a mennyben.” Ez nagyon nagy reménység!

SZEVERÉNYI JÁNOS

Fogd a kezem

Délszláv ébredési dallam

Szöveg: gyjs

Musical score for the hymn "Fogd a kezem" (Take my hand). The score is written in treble clef with a key signature of one sharp (F#) and a 3/4 time signature. It includes lyrics in Hungarian and guitar chord indications (A, D, E, H7, FISZ7, G7-9).

Fogd a ke-zem, ve-zess e-gé-szen
 O-da föl, Je-ru-zsá-lem fe-lé!
 Ott meg-lá-tom a Bá-rányt az é-gen,
 Hal-lom an-gya-lok di-csé-re-tét.
 Fe-hér ru-hát ad majd né-
 kem, Fe-hé-ret, a-kár a hó-
 Le-tör-li ar-com-ról köny-nye-
 im, Vár ó-rök bé-ke ott.

A búza és a konkoly



Fotó: Szeverényi

A magvető példázatát Máté evangéliuma 13. részében a búza és a konkoly példázata követi.

„A mennyek országa ahhoz az emberhez hasonló, aki jó magot vetett a földjébe.” A Jézus példázatában szereplő ellenség azonban titokban konkolyt vetett a búzamazgok közé. A szolgák szét akarják választani egymástól a konkolyt és a búzát, de a gazda figyelmezteti őket: várjanak az aratásig, addig hadd nőjön együtt a gabona és a gaz. Majd az aratáskor az aratók begyűjtik a búzát, a konkolyt pedig a tűzre vetik.

Római katolikusok és protestánsok évszázadokon keresztül úgy értették a példázatot, hogy az az egyház vegyes összetételéről szól, és arról, hogy a „tisztá” egyház elérhetetlen – és Jézus tanítása szerint veszélyes – ideál. De vajon erről szól-e a példázat? A XIX. századi német krisztológia minden eretneksége ellenére egy dolgot helyesen látott: Jézus tanításait és példázatait a „Sitz im Leben Jesu” (Jézus konkrét élethelyzete) nélkül nem szabad értelmezni.

A búza és a konkoly példázata – a magvető példázatához hasonlóan – Jézus fellépéséhez kapcsolódik. Jézus az, aki a jó magot veti (ezt maga Jézus magyarázza el a tanítványoknak!), tehát megint Ő a példázat középpontja. A szántóföld, ahova elveti a magot, és ahova az ellenség is elveti a konkolyt, nem az egyház, hanem a világ. Aki a példázatból az egyház vegyes természetét olvassa ki, az nemcsak az Újszövetség gyülekezeti fegyelmével kapcsolatos egyértelmű parancsának mond ellent, de a példázat egyik legegyszerűbb elemét is figyelmen kívül hagyja.

Miről van tehát szó? Keresztelő János meghirdette Isten országának küszöbön álló eljövételét. Hamarosan eljön az, aki

nem csak vízzel, de Szentlélekkel és tűzzel keresztel. Kezében szórólapát van, és elválasztja egymástól a búzát és a pelyvát: a búzát a csűrbe takarítja, a pelyvát pedig megégeti olthatatlan tűzzel. A nagy elválasztás küszöbön áll – hirdette Keresztelő –, az emberek pedig ámulva hallgatták, és bűnbánatot gyakorolva megkeresztelkedtek a Jordán vizében. És ekkor megjelent Jézus is a Jordánnál, János pedig meglátta benne az Isten Bárányát, aki elveszi a világ bűnét. János szolgálata ekkor kezdett „alábszállni”, hogy Jézusé felemelkedhessen. János felismerte, hogy valóban eljött a várva várt Ország, és annak Királya, aki számára utat készített!

Az eufória azonban nem tartott sokáig. A problémák fellege Jézus minden csodája és csodálatos tanítása ellenére erősödni kezdett, míg végül magát Jánost is súlyos kétségek gyötörték: „Te vagy az Eljövendő, vagy mást várunk?” A kétségek oka abban állt, hogy hiába mutatkozott meg Isten országa nagy erővel, jelekkel és csodákkal, az ellenséges erők is felsorakoztak, és láthatóan egyre dühösebben és egyre szervezettebben léptek fel Krisztussal szemben. Hát hol van végre a szórólapát, mellyel a gonoszokat végleg kiirtja a világból? Mikor kezdi meg elválasztó munkáját? **Ha eljött az Isten országa, akkor a sötétség erői miért szervezkedhetnek még mindig?**

Jézus a példázattal akár Keresztelő Jánosnak is üzenhetett. A mennyek országának titka az, hogy az Ország még nem hozza el a szétválasztást! Még nem. Az Ország fiai a gonosz fiai között lesznek jelen, és bár azok majdnem megfojtják őket, Jézus követői túlélnek a megpróbáltatásokat. A világ még nem az Isten országáé. Isten országa gyermekei a világban vannak, de a világ még nem az övék. Nem is az a feladatuk, hogy a világ fiait tűzzel-vassal térítsék (vagy üldözzék), mert azzal Isten országának is ártnának. A szétválasztás majd az aratáskor lesz. Ott mindenki a maga lojalitása alapján kapja örök sorsát: Jézus követői öröklék a mennyek országát, a gonosz fiai pedig az ördögnek és angyalainak készített örökkévaló tüzet, ahol tehetetlen sírás és dühös fogcsikorgatás lesz.

A példázat tehát arról szól, hogy a jelen világkorszakban nem válik keresztényé a világ. Az ellenség nem alszik, és mindig, mindenhol lesznek gyermekei, akik Isten országával ellentétes célokat és értékeket követnek.

Legoptimistább forgatókönyveinkben se álmodjunk arról, hogy valaha az egész világ megtér. Jézus világos tanítása szerint a búza és a konkoly együtt nő az aratásig, vagyis a világ tele lesz nem hívőkkel és az igazság ellenségeivel egészen az ítélet napjáig. Nem az egyház, hanem a világ összetétele lesz vegyes ebben a korszakban, nem az egyházból, hanem a világból nem szabad kitépnünk a konkolyt. Amikor az egyház félreértette és magára alkalmazta ezt a példázatot, kétszerezen is hiteltelenné vált: mint egyház elveszítette szent mivoltát, mert nem gyakorolta a biblikus egyházfegyelmet, mint társadalmi csoport pedig eltévesztette küldetését, mert nem az evangélium, hanem a kard fegyverével küzdött. Pedig az egyháznak csak az ige kardja adatott, a másik kardot Isten az állam kezébe adta.

SZABADOS ADÁM

<http://divinity.szabadosadam.hu>



Tradíció és kreativitás

Az egyik legnehezebb feladat egyetlen mondatban vagy néhány szóban jellemző módon megragadni egy közösség, egy gyülekezet lényegét. Különösen nehéz feladat ez akkor, amikor több mint két és fél évszázados múlt, szerteágazó, sokakat kereső, megszólító jelenbeli igyekezet és jövőorientált építkezés találkozását éljük át folyamatosan. Mégis, ha az orosházi evangélikusságról szólunk, a címet alkotó két szó a mindennapjaink természetességével adja magát.

Felbecsülhetetlen kincset örökölt a jelen nemzedék. A hitvallásból épült új otthon, új templom, új gyülekezet lassan három évszázados identitása még ma is elemi erővel üzen a mának, és le tud győzni kétkedést, fogyatkozás feletti csüggedést, reményvesztettséget. Az elődök saját korukban megtett igyekezete olyan evangélikus oázis valóságát teremtette meg, ami a XXI. század mindent megkérdőjelező, megoldást nem adó, értékválságos lelki sivatagában is képes mindenki számára valódi felrissülést közvetíteni. Kincsesládánkban fizikai javak és sokak szolgálatot is vállaló, evangélium melletti elköteleződése egyaránt mindennapi hálaadásra indít bennünket.

Ebben az ajándékul kapott közegben a hálaadás nemcsak szavakban, imád-

ságainkban valósul meg, hanem abban is, hogy minden felülről kapott személyes adományunkat és külső lehetőségünket igyekszünk a lehető legjobban kamatoztatni, és bátor útkereséssel, kreativitással próbáljuk hirdetni, továbbadni Isten szeretetének jó hírét. Ehhez igyekszünk olyan gyülekezeti környezetet építeni, amiben mindenki otthon érezheti magát, megtapasztalhatja a közösség örömét, erejét, és találkozhat azzal a személyesen megszólító Krisztussal, akinek, hisszük, **az a terve velünk, hogy valósággal jó ízt adjon rajtunk keresztül ennek a sokszor íztelen vagy keserű világnak.** A jelen helyzetben gyülekezeti szolgálatunk prioritását – természetesen mindent alárendelve az evangéliumhirdetés megkérdőjelezhetetlen elsőbbségének –

a különböző kisebb csoportok, rétegek sajátosságainak, érdeklődésének figyelembevételében, de a kisebb egységekből felépülő nagy közösség belső dinamizmusának, szellős átjárhatóságának munkálásában látjuk.

Múlt és jelen a jövőért.

Istentiszteletek liturgikus, korosztályos, lelkeségi elágaztatásai, és a különböző, nem szorosan liturgikus, istentiszteleti alkalmak sokfélesége határozza meg rendszeres gyülekezeti munkánkat. Ezekre épülnek olyan kiemelt alkalmak, amelyek azután összehozhatják a tágabb közösség tagjait.

Ami most következik, egy mozaik, ami valamit megmutat a teljes képből, de aminek darabjai önállóan, vagy más csoportosításban bárhol értéket hordoznak, és gazdagíthatják a gyülekezetek életét.

Vasárnaponként a délelőtti főistentisztelet mellett három városi leánygyülekezetben van igeszolgálat. A főistentisztelet előtt családi istentisztelet van, kéthetente vele párhuzamosan tipegő-istentisztelet a legkisebbeknek és szüleiknek. A délutáni alkalmak a hónap vasárnapjai szerint váltakoznak. Első vasárnap vesperát éneklünk gregorián dallamokkal, a második vasárnap *Asztali beszélgetések* címmel aktuális témákat felvető, azt igei alapon megvitató közösség gyűlik össze, harmadik vasárnap diákistentisztelet van, a hónap negyedik vasárnapja zenés (orgonás, kamarazenés, fúvós, kórus, gospel stb.) istentisztelet.

Kedden, pénteken reggel áhítatot tartunk, csütörtökön délután istentiszteletet. Havonta megyünk a város idősothonaiba, valamint az egyre néptelenedő tanyavilág egyik utolsó, még meglévő maroknyi közösségébe. Havonta kétszer kerül sor a tisztségviselők bibliaórájára, egyszer a Férfiak Sátra bibliaórák közösségre. Havonként gyűlnek össze nyugdíjas pedagógusaink, egy korábbi gyászfeldolgozó csoportból továbbnőtt és ökumenikusan nyitott lelki támogató közösség, valamint az Evangélikus Olvasókör.

Hetente próbál az énekkar, de rendszeresen készül és szolgál egy kiscsoporthoz és fiatalokból álló

zenekar, a Voice of Glory, az utánuk következő nemzedék is alakított már egy együttest, és a fiatal felnőttek Credo zenekara is szívesen szolgál...

A terjedelem határt szab a további lelkesedésnek, és akkor az iskoláról még nem is szóltam. Az iskoláról, amelyik a nevelő-oktató munka mellett maximális elkötelezettséggel tereli, közelíti, szerzetgeti a gyülekezet felé a rábizottakat, a gyülekezet pedig minden igyekezetével azon van, hogy a konfirmációi felkészítésben, programok szervezésében, külső feltételek biztosításában, belső és külső kapcsolatok építésében a diákok lelki otthonává legyen a tanulási, tanulmányi idő után.

Tradició és kreativitás: múlt és jelen a jövőért. A jövőért, ami Isten kezében formálódik, és aminek formálásában, nagy örömeinkre, minket is felhasznál. Nem magunkat mutogatjuk tehát, és nem is magamutogatásunkat legyezgetjük, amikor mindenkit bátorítunk: jöjjön hozzánk, nézzen szét, beszéljünk arról, ami nálunk van. A megajándékozottság felismerését, az abból fakadó meggazdagító szolgálatot, ennek örömét akarjuk megmutatni és továbbadni mindenkinek.

ÖRDÖG ENDRE

A szerző a gyülekezet felkészése





A mennyei derű embere: Kiss János

Kiss János 1912-ben született Nyíregyházán paraszti szülők gyermekeként. Két fiú és két lánytestvére volt. A fiúk mindannyian tanítók lettek, Kiss János 1932-ben végezte el szülővárosa tanítóképzőjét.

Bár evangélikus szülei kisgyerekkora óta törekedtek vallásos nevelésére, mégis életformáló megtérésélménye volt 18 éves korában. Az ige, amely aztán élete során végigkísérte, a Mt 24,42 volt: „Vigyázzatok tehát, mert nem tudjátok, hogy melyik órában jön el a ti Uratok”.

Húszéves pályakezdőként a Nyíregyházát övező bokortanyák egyikebe, Bálint-bokorba került. A szegény körülmények között élő emberek, de elsősorban a fiatalok felemelése élethivatásává vált. Részt vett a leventeképzésben, volt cserkészvezető, népművelő, tanítóegyesületi titkár, belmissziói munkatárs, kántor, igehirdető, gazdaszövetségi jegyző, a Vöröskereszt

munkatársa és a KIE (Keresztyén Ifjúsági Egyesület) vezetője. Elnöke lett a Nyíregyházi Luther Márton Körnek is. Munkája során örökké szervezett: konferenciákat, ünnepi és missziói alkalmakat, összejöveteleket. **Olyan személyiséggel áldotta meg őt a Teremtő, hogy le tudta kötni a gyerekeket és a fiatalokat is.**

Meghatározó volt számára, hogy a '30-as évek végén Finnországban járt. Az ottani ébredéssel való találkozás számos magyar evangélikus számára jelentett sorsfordító élményt, egy életre szóló elköteleződést. Itt találkozott a népfőiskola ügyével is, amelyben szintén a vidéki fiatalságot felemelő mozgalmat látott.

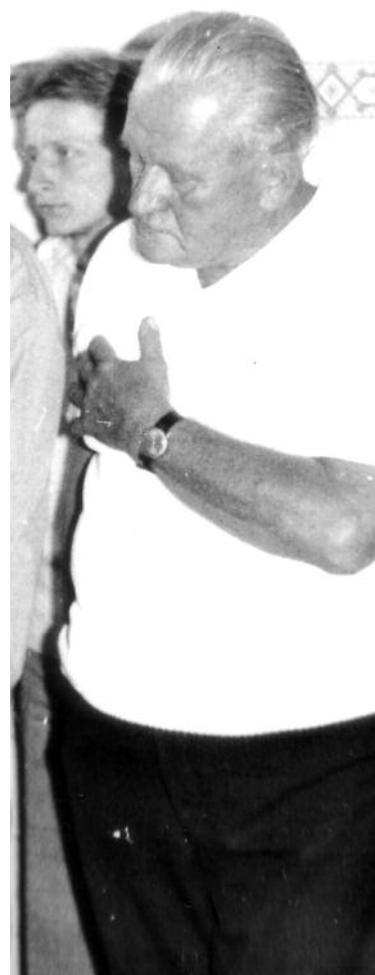
Az 1943-as év hozott az életébe nagy fordulatot. Több évi intenzív KIE-ben végzett munka után meghívták Kiss Jánost az egyesület függetlenített országos titkári állásába. Ezért Budapestre költözött. Így tevékenységi területe kiterjedt az egész országra. Munkájának

intenzitása nem csökkent, legkedvesebb feladata a dunavecsei tábor szervezése és vezetése volt.

1938 és 1944 között négy alkalommal is behívták katonának, karpaszományos tüzértisztként frontszolgálaton is volt. Meg volt győződve arról, hogy éppen és egészségesen tér majd onnan vissza. Ő irt a seregből szüleinek vigasztaló sorokat.

Leszerelését követően folytatta a KIE titkári munkáját. Az egyesületek 1950-es feloszlata kapcsán Kiss János is elvesztette állását.

Ekkor történt, hogy egy alkalommal Balogh Éva főtí tanítónő, Kapi Béla püspök unokája sétálás közben összetalálkozott a helyi lelkésszel, Zászkaliczky Pállal. „Esperes úr, hadd mutassam be a vőlegényemet, Kiss Jánost.” A bemutatóbeszélgetés követte, amelyben kiderült, hogy éppen akkor szünt meg a KIE-ben az állása. Zászkaliczky kifaggatta, és végül így szólt: „Keresünk egy megfelelő embert a Belmissziói



Otthon gondnoki állásába. Te nagyon alkalmasnak látszol. Elvállalod?” Kiss János örömmel mondott igent, és ezzel elkezdődött életének egy újabb, közel negyven esztendősi időszak.

Az egyházellenes hatalom a politikai pereket is felhasználta arra, hogy egyházi embereket is megvádoljon, megkínózzon, megfélemlítsen. 1951-ben került sor az egykori KIE-vezető, Pógyor István letartóztatására és elítélésére. (Ő '53-ban halt meg az ÁVH börtönében, sírja az Új Köztemető 301-es parcellájában van.) Ennek az eljárásnak során tartóztatták le és tartották fogva Kiss Jánost is. Erről ő a későbbiekben alig és csak nagy titoktartás mellett beszélt másoknak. Az ügy részletes feltárása még várat magára.

Kiss János nagy felelősséggel és önállósággal végezte a gondnoki munkáját a Mandák-otthonban. A konferenciák szervezésének fáradhatatlan munkása volt, számos alkalommal bízta rá az intézet vezetése a program tartalmi összeállítását is. 1959-től aztán megszűntek a konferenciák, és a villa a kántorképzés szolgálatába állt. **Kiss János a helyén maradt, továbbra is élhetett legnagyobb szívügyének, a gyermekek és fiatalok között végzett ébresztő munkának.**

1962-ben elhunyt Zászkaliczky Pál. Kiss János ekkor a fóti gyülekezet kántora és jegyzője volt. Az egyházvezetés

és az államhatalom példát akart statuálni, mert az elhunyt lelkészt a reakció emberének tartották, ezért nem engedték fiait vagy vejét utódjának. Kiss János a gyülekezet békéjét és az evangélium ügyét tartotta szem előtt. Több javaslattal is élt a helyzet megoldására. Egy alkalommal, amikor a kirendelt lelkészt a gyülekezet akarata ellenére be akarták iktatni Fóton, a templomba nem tudtak bemenni, mert a bejárat előtt álló hívek azt megakadályozták. Ekkor támadt valakinek az a gondolata, hogy tartsák meg az iktatást a Mandák-villában. Ennek azonban Kiss János állt ellent, mondván, hogy az nem a gyülekezet ingatlana, és egyébként is akkor ő nem tudna már a fótiak szemébe nézni. Az iktatás meg is hiúsult.

Kiss János 1983-ban ment nyugdíjba, de az egyházban végzett szolgálatot azután sem hagyta abba. Előadásokat tartott, bizosságot tett, harmóniumjátékot tanított a teológián. Sokak számára az ő távozásával a Mandák-otthon végérvényesen megváltozott. Mindenkít ismert, mindenkiről tudta, hova való, ki kinek a kicsodája, mindenkire volt egy kedves szava, szigorú is volt, de minden gondolata aranyat ért. Ahogy hitéről, Megváltójáról beszélt, az példa nélküli volt sokunk számára. **Élénk, megjegyezhető képeket használt, láttuk és tudtuk, hogy számára valódi életvezetés Isten igéje.** Akik hal-

lottuk, emlékezünk példázatára az öreg Ördög három fiáról, vagy az imádság által elűzött ördögökről. Hiteles volt, és az akár 50–60 éves korkülönbség ellenére is vonzó példa. Sokan az általa kimondott bizosságtétel után lettek Krisztus igazi követőivé.

1990-ben az új orgona avatónépességén még részt vett a Mandák-villában. Hazament, majd otthon a fotelben ülve érte a hazahívó szó.

Áldott legyen az Úr, hogy ismerhetjük!

IFJ. ZÁSZKALICZKY PÁL

Irodalom:

Fabiny Tibor (szerk.): „Serkenj fel, aki aluszol!” A magyar evangélikus ébredés kiemelkedő egyéniségei a 20. században, Budapest, 2010 – Győri János Sámuel előadása

Ifj. Zászkaliczky Pál: Isten követségében, Fót, 1995

Kilépő gyülekezet

Környezetünk átformálása mint az evangelizáció eszköze



Kihívtak a világból a világért

A Mt 16,18-ban Jézus ezt mondja: „Te Péter vagy, és én ezen a kősziklán építem fel egyházamat, és a pokol kapui sem fognak diadalmaskodni rajta.” Az igében az egyházra használt kifejezés a görög *ecclesia* szó. Összetett szó: az *ec* jelentése „ki”, a *caleo* pedig „hívás”, és az egész a *kihívottakat* jelenti. Az ókorban a görög nyelv ezt a kifejezést a felszólalási joggal rendelkező polgárok politikai gyűlésére használta. Az eklézsia szó jelentése politikai felelősséggel bíró gyűlés, amelyet azért hívtak össze, hogy a közösség életének az ügyeiben szavazzon. Elég szokatlan ezt a kifejezést vallási összejövetelre használni.

A zsidók vallási találkozóikat *zsinagógának* nevezték. Eklézsianak a héber *kahal Jahwe* kifejezést fordították, amelyet Izrael politikai okokból rendezett gyűlésének leírására használtak. **Kérdés, hogy Jézus véletlenül vagy tudatosan használta az eklézsia szót?** Mit jelent a kifejezés használatának a ténye a teológiára és az egyház missziójára nézve? Hitem szerint nincsen hibás kifejezés a Szentírásban. Jézus pontosan úgy értette ezt, ahogy mondta.

Jézus tanítványait a föld sójának és a világ világosságának nevezi (Mt 5,13–15), és kiküldi minden *ethné*hez a világon, megbízáván őket azzal, hogy tegyék tanítvánnyá azokat. Az *ethnos* szót általában népnek fordítják, azonban az eredeti jelentése *emberek mint társadalmi és kulturális tér*. A nagy küldetés népeket céloz meg, társadalmi és kulturális közeget, nem csupán egyéni életet. A megbízás messze túlme

g, az egyéneken; a helyi közösségeig, a népekig, teljes kultúrájukkal együtt.

Az eklézsia-t kihívta Jézus a világból, hogy a világ világosságává váljon, elfogadva a felelősséget a világért, átalakítva azt egy olyan helyé, amely összhangban áll Jézusnak az Isten országáról szóló tanításával. Az eklézsia minden tekintetben vallási testület, amelynek egyértelmű elhívása van, hogy felelősséget vállaljon egy közösség jólétéért. Ez a kifejezés nem egy régióra vonatkozik, az eklézsia helyi „intézmény”, helyi szinten kell világítani, hogy ott mutasson irányt mindenkinek.

Az eklézsia szavakban és tettekben nyilvánul meg, szolgáló közösség. Nem egyszerűen csak élhetőbb irányba tereli a környezete közösségét, hanem aktívan építi jó cselekedetei által. Így válik az evangelizáció hajtóerejévé is. A kívülállóknak látni fogják a jó tetteket, és válaszul dicsérni fogják a mennyei Atyánkat, mondja Jézus. Ez azonban feltételezi, hogy ismerjék a gyülekezetet, tudják, hogy miért teszi, amit tesz, és a jó cselekedeteket hitének és végső soron az Atyaistennek tulajdonítsák.

A gyülekezet, ahogy Jézus látja, nyilvános intézmény. A világból összegyűjtött csapat, amely annak javáért végez átalakító tevékenységet. **Nem a világból való, nem igazodik ahhoz, de a világban és a világért létezik.**

Tekintsük át a következő öt lépést, amely egy gyülekezet közösségivé válásához vezet.

A cél felfedezése

Minden közösségivé váló, tehát környezetébe kilépő gyülekezet első feladata,

hogy megtalálja a konkrét tevékenységi területét. A felelős gyülekezeti misszió sohasem véletlenszerű. Valahányszor elhív Isten embereket a küldetésébe, azt közvetlenül és konkrétan teszi.

A gyülekezetek többsége a hívők felé való szolgálatra összpontosítja a tevékenységét. Ezzel szemben a társadalomátformáló gyülekezetek mindig egy stratégiai helyet keresnek a helyi közösségben, és annak szolgálatára összpontosítanak. Egy közösségivé váló gyülekezetnek el kell döntenie, hogy hol válik azzá. A nyilvános megjelenéséhez konkrét célra van szüksége.

A saját képességek megértése

A gyülekezet csak akkor fog hatékonyan szolgálni, ha használja saját képességeit. Ehhez azonban előbb szükség van azok felismerésére. A gyülekezet vezetői lehet, hogy meg tudják becsülni, hogy a gyülekezeteik mivel rendelkeznek anyagi, társadalmi, intellektuális és lelki képességek tekintetében, de pontos információk ritkán állnak rendelkezésre. Csak néhány gyülekezetet ismerek, ahol tudatosan elemzik képességeiket azért, hogy saját missziói tevékenységüket fokozzák.

A helyi közösség igényeinek feltérképezése

Alaposan meg kell vizsgálni, hogy mit kellene átalakítani a környezetünkben. A változtatás nem működik úgy, ha nem ismerjük az emberek igényeit és problémáit. A világosság a sötétség ellen tud hatni, de a túlzott fény ki is égetheti a földet.

Az életet formálásához a tágabb helyi közösség alapos elemzésére van



szükség. Az egyháznak fel kell mérnie annak igényeit. Sajnos a közösségkutatás – még ott is, ahol ezt kutatók végezték – kevésbé használható az egyház számára, mivel általában gazdasági vagy szociológiai, és nem egyházi szempontból készül. Az egyház Krisztus testeként az emberi nézőpont mellett isteni, transzcendens oldalról is vizsgálja a környezetét. Az egyháznak ezért magának kell elemeznie a változtatásokat érintő összefüggéseket. Természetesen minden jó, mások által készített kutatást használhat, a teológiai szempontokat figyelembe véve.

Víziónk meghatározása

A környezet formálása egy meghatározott célra tekintve történik. Az egyház Isten királyságának képviselője, ezért a gyülekezeteknek Isten vízióját kell szem előtt tartaniuk. Tartós változást az hozhat az emberek életében, ha Isten országát és az emberi élet aspektusait együtt tartjuk szem előtt a szolgálatban.

Veszélyes különválasztani a missziós és a társadalmi tevékenységet. Veszélyt hordoz, ha külön folyik a szolgálat materiális, szociális, intellektuális és hitbéli területeken. A Krisztus-test egységének megbontása a hatékony átalakulás hiányát vonja maga után.

Ha jóllakattuk az éhezőket, de nem magyaráztuk el nekik, hogy a mi Istenünk mennyire nagyszerű, könnyen más istenekhez pártolnak. Ha segítünk a harcoló feleknek, hogy megoldják a konfliktusait, de nem mondtuk el nekik, hogy a megbékélés ereje honnan jön, a kibékült felek hamarosan együtt szövetkeznek mások ellen, mivel

elfelejtettük elmondani nekik, hogy Jézus a béke igazi hercege. Ha árvaházakat, iskolákat, kórházakat és más jóléti intézményeket építünk, azt is el kell mondanunk, hogy ki motivált minket abban, hogy ezt tegyük értük.

A keresztyén misszió az evangéliumról szól, és egyedül tettek és szavak egységében tanúskodhatunk az örömhírről.

A változás elindítása

A környezet, a tágabb közösség felé való szolgálat mindig cselekvés, nem pusztán szóbeli üzenet. Anyagi, szociális, szellemi, valamint lelki természetű projektek sora. Mindezek célja az emberek teljes lényének elérése, átforgalmazása.

Ezzel együtt az átalakulás egy folyamat. Nem lehet mindent párhuzamosan csinálni. Az éhező nem hallgat meg, amíg nem lakik jól. Az elnyomott, a fogságban lévő képtelen meghallgatni a szabadság üzenetét.

A gyülekezetnek óvatosan kell kialakítania a változtatási stratégiáját. Hol kezdjük? Az evangéliumi egyházak megosztottak ebben a kérdésben. Az egyik az ige – mindenekelőtt az evangélium – hirdetését javasolja, ami megváltoztatná az emberek szívét, így megújult elmével megváltoztatnák a kultúrájukat. A másik az anyagi, szociális átforgalmazást preferálja remélve, hogy ez felkelti az érdeklődést az evangélium iránt. Problémás bármelyik elgondolást önmagában elfogadni. Mindkettő téved.

Változás csak ott lehetséges, ahol bizalom van. Függetlenül attól, hogy mit prédikálunk, mit adunk enni, vagy

milyen problémát simítunk el, a bizalom révén fognak követni az emberek, és válnak kesszé a változásra. A bizalom minden keresztyén misszió előfeltétele. E nélkül talán élnek egy ideig a felkínált segítségünkkel, de nem fogja érdekelni őket, hogy mi határoz meg minket. Az egyháznak először a bizalmat kell megteremtenie, mielőtt a változáshoz, átalakuláshoz asszisztál.

A bizalom ott növekszik, ahol az emberek:

1. látnak,
2. megértenek minket,
3. befogadnak az életükbe.





1. A bizalom az egyház emberek közötti testi jelenlétét kívánja. Jézus az irányadó, benne maga Isten lett emberré, hogy az emberek lássák Őt. A megtestesülés az isteni misszió kiindulópontja a világban. Keresztelő János tanítványának Jézus a következőket mondja: „Menjetek, és mondjátok el Jánosnak, amiket hallotok és láttok: vakok látnak, és bénák járnak, leprások tisztulnak meg, és süketek hallanak, halottak támadnak fel, és szegényeknek hirdettetik az evangélium, és boldog, aki nem botránkozik meg énbennem” (Mt 11,4–6).

Az üzenet világos – amit látsz, az alapozza meg majd a hitedet. Krisztus egyháza úgy küldetett a világba, ahogy Jézust az Atya küldte (Jn 20,21). A jelenlét megelőzi a szavakat! Ott épül a bizalom, ahol az emberek mindennapi élethelyzetekben találkoznak Isten alternatívájával az Ő hívein keresztül.

2. Nem elég, ha azt látják, hogy a keresztyének másképp élnek. Csak a megértett élet lesz vonzó. Az nem elég, hogy mások vagyunk, a saját krisztusi alternatívánkat az emberek környezetében kell megélnünk. Jézus így tett. A Zsidókhoz írt levélben (4,15) olvasható, hogy Ő olyan ember volt, mint mi, megkísértetett mindenkiben, de az emberekkel ellentétben bűnt nem követett el. Amikor az emberek előtt éljük az életünket, az emberi élet feltételei között, de eltérő minőségben, akkor nő felénk a bizalom.

A missziós gyülekezet az emberek közösségében él. Missziója nem csupán az emberekért, de az emberekkel

együtt valósul meg. Úgy old meg anyagi és szociális szükségleteket, hogy a közösség részeként maga is átéli a nehézségeket. Az, hogy az emberekkel együtt szenved el a fájdalmukat, mégis képes másként nézni ezekre, építi a felé való bizalmat.

3. Amikor látnak minket botladozni, és látják, hogy megosztjuk velük, nemcsak amit a szponzor küldött, de a sajátunkat is, akkor behívnak az életükbe. Baráttokká válni azt jelenti, hogy a bizalom megvalósult. Ekkor léphet fel az egyház a környezete átforgalmazása érdekében.

Először kezdjünk együtt szolgálni a közösséggel, hogy megváltoztassuk az emberek anyagi helyzetét, és idővel a közösség a barátjaként fogad be minket. A közös beszélgetés előtt együtt dolgozunk. A növekvő bizalom nyomán párbeszédet kezdehetünk a közösségen belüli romboló viselkedési formákról, és javasolhatunk lehetséges alternatívákat.

Utolsó lépésként a hitünkről folytatunk párbeszédet. A beszélgetés során mély kapcsolat alakulhat ki. Ez az a pont, amikor az emberek megkérdezik minket, hogy hol van az Istenünk. Az életünk egy másféle mintát mutatott nekik, és együttes erőfeszítéseink megváltoztatták a közösséget – ezek pedig Istenre vonták a figyelmüket. A kérdés a folyamat végén egyértelmű: „Van arra mód, hogy olyan legyek, mint te?”

Sikeres példa

Az elmúlt években sok gyülekezetet látam elindulni a misszió útján, melyek

felfedezve a szerepüket, átalakulást hoztak helyi közösségeikben. A Szabad Evangéliumi Egyház a dél-németországi Garmisch-Partenkirchenben egy közülük. Megtette a lépéseket, hogy helyét és célját megtalálja a közösségben.

Isten megmutatta neki az egyedülálló anyákat a városban, és hogy szükség lenne egy játszóhelyre a gyermekeik számára. Az egyház meghívta a város polgárait, és együtt építettek egy játszóteret a gyerekeknek, felajánlva azt az egyedülálló anyáknak. Ezen felül gondját viselték a gyerekeknek, mialatt az anyák dolgoztak. Egy évvel később az egyházat a változás alapvető mozgatórugójaként ismerték a városban. A szolgáltatásokat olyan emberek végezték, akik korábban sohasem gondolták volna, hogy a Szabad Evangéliumi Egyház nevében fognak cselekedni. Együtt dolgozni az egyedülálló anyákért egy teljesen új együttműködést teremtett az egyház és a város lakossága között. **Mostanra a misszó természetessé vált.**

Mindig vannak lehetőségek a szolgálatra a falvainkban és városainkban, függetlenül attól, hogy milyen gazdag vagy szegény a társadalmunk. Ezek hoznak újabb lehetőségeket a misszióra és az emberek Isten közösségébe való bevonására.

JOHANNES REIMER

A szerző a Dél-afrikai Egyetem (UNISA) és a németországi Ewersbach teológiai főiskolájának missziológia professzora

Fordította:

Zarnóczy Szilvia és dr. Szkaliczky Tibor

Drámai módon növekvő keresztyénüldözés

„Íme, az Isten sátora az emberekkel van, és ő velük fog lakni, ők pedig népei lesznek, és maga az Isten lesz velük; és letöröl minden könnyet a szemükről, és halál sem lesz többé, sem gyász, sem jajkiáltás, sem fájdalom nem lesz többé, mert az elsők elmúltak.” (Jel 21,3–4)

„Mindenütt szorongatnak minket, de nem szorítanak be, kétségessékedünk, de nem esünk kétségbe; üldözöttek vagyunk, de nem elhagytak, letipornak, de el nem veszünk; Jézus halálát mindenkor testünkben hordozzuk, hogy Jézus élete is láthatóvá legyen testünkben.” (2Kor 4,8–10)

„Azt tartom, hogy a jelen szenvedései nem hasonlíthatók ahhoz a dicsőséghez, amely láthatóvá lesz rajtunk.” (Róm 8,18)

Az Open Doors jelentéséből kiderült, hogy a keresztyének üldözése még sosem volt ennyire radikális, mint napjainkban. Habár a sajtó figyelme főként Szíriára és Irakra koncentrálódik, ezek az országok csak a jéghegy csúcsai – áll a szervezet jelentésében.

A Közel-Keleten és Afrikában szisztematikus vallási tisztogatás zajlik, minden évben több mint 100 millió keresztyén szenved üldöztetést hite miatt. A szélsőséges iszlám radikalizmus legkirívóbban a szubszaharai Afrikában nyert teret, ahol több keresztyénnel végeztek, mint bárhol máshol a világon.

Míg tavalyelőtt 4344 embert végeztek ki hite miatt, ez a szám a tavalyi évben hétézerre emelkedett. (Ebbe nem tartozik bele az Észak-Koreában, Szíriában és Irakban kivégzett keresz-



tyének száma, mivel onnan nem lehet pontos adatokat szerezni.)

A statisztika szerint 2300 templomot támadtak meg és romboltak le, ami szintén duplája az előző évi adatoknak. Az Open Doors egyik vezetője úgy fogalmazott: „A keresztyének üldözése egyre rosszabb, helyzetük minden régióban egyre gyorsabban romlik”.

A szervezet 2016 eleji adatokkal közölt egy térképet és egy listát azokkal az országokkal, ahol a keresztyének támadásnak vannak kitéve hitükért. A listát az Open Doors szervezet munkatársai és független szakértők több mint 60 országból beérkezett, részletes információi alapján készítették. Az élet öt területét érintik az adatok: magánélet, család, közösség, nemzeti és gyülekezeti élet. Hatodikként a keresztyéneket érintő erőszak szintjét mérik.

Már 14. éve Észak-Korea vezeti a listát, az ázsiai diktatúrában a legrosszabb keresztyénnek lenni. Becslések szerint 70 ezer ember van bebörtönözve a hite miatt. Akik titokban gyakorolják a vallásukat, halálbüntetéssel kényszerülnek szembenézni.

Jelentősen romlott azonban a többi országban is a helyzet. Irak feljött a második helyre, míg Szomália a hetedik helyre esett vissza. Eritreában, Afrika Észak-Koreájában szintén súlyos a helyzet, a listán a harmadik helyet foglalja el. Ezeket az országokat követi Afganisztán, Szíria és Pakisztán. A 17. helyen áll Indiában drámai módon súlyosbodott a helyzet, hiszen tavalyelőtt még csak a 31. helyet foglalta el a listán.

Lisa Pearce Open Doors-vezető ennek ellenére azt mondta, van remény: „A világ sok táján a nyomás és rettentő üldöztetés ellenére növekednek a gyülekezetek”.

Keresztyénüldözés a világban

Extrém mértékű:

1. Észak-Korea
2. Irak
3. Eritrea
4. Afganisztán
5. Szíria
6. Pakisztán
7. Szomália
8. Szudán
9. Irán

Nagyon magas mértékű:

10. Líbia
11. Jemen
12. Nigéria
13. Maldív-szigetek
14. Szaúd-Arábia
15. Üzbegisztán
16. Kenya
17. India
18. Etiópia
19. Türkmenisztán
20. Vietnam
21. Katar
22. Egyiptom
23. Mianmar (Burma)
24. palesztin területek
25. Brunei Szultánátus

Magas mértékű:

26. Közép-afrikai Köztársaság
27. Jordánia
28. Dzsibuti
29. Laosz
30. Malajzia
31. Tádzsikisztán
32. Tunézia
33. Kína
34. Azerbajdzsán
35. Banglades
36. Tanzánia
37. Algéria
38. Bhután
39. Comore-szigetek
40. Mexikó
41. Kuvait
42. Kazahsztán
43. Indonézia
44. Mali
45. Törökország
46. Kolumbia
47. Egyesült Arab Emírátsok
48. Bahrein
49. Nigéria
50. Omán

Forrás: Internet



Hogyan tovább, egyház?



Nincs teljes rálátásom arra, hogy egyházam vajon mindenkor és minden esetben, akár a korszellemmel, a médiával és a finanszírozásban segítő szervezetekkel vagy hatalommal szemben is a krisztusi utat járók mellé áll-e, és a főbb európai szellemi-lelki trendeket nem követi. Remélem, hogy ez így van, és ha így van, akkor így is marad. Azt remélem, hogy az egyházon belül a világszellem nem befolyásolja, nem írja felül a Bibliából eredeztethető keresztény etikát és hitvalló életet.

A korszellem viharával szemben

Szól a rádió

2015. október 7-én 11 óra 32 perckor a Kossuth rádió *Vendég a háznál* című műsorában először érdekes, később megdöbbentő információkat hallottam. (A Hangtárból egy ideig visszahallgatható, esetleg a rádiótól lekérhető a műsor.) A gyerekek és fiatalok családi és benne a szexuális életre neveléséről

volt szó. A műsor számomra egyszerre volt korrekt, hangvétele minden tekintetben vállalható, és egyúttal megdöbbentő. A műsorban megszólítottak és megszólalók a szexualitást az élet részének, ugyanakkor a házasságra és családi életre nevelés egyik fontos elemének tartották. Két hangsúlyos kérdés került

elő: családban a családi életre, házasságra, férfi és nő szeretetkapcsolatára, benne a szexualitásra való nevelés, és az iskola ilyen irányú tevékenysége, oktatása, nevelése. A döbbenet az elhangzott külföldi példa okozta.

Megdöbbenő, megdöbbenőbb, legmegdöbbenőbb

(Egyes alábbi – egyházi újságban nem szokványos – szavakat a közzétett főműsoridőben elhangzott műsorából idézem.)

Megdöbbenő volt hallgatni, hogy Németországban az óvodákban és iskolákban milyen tematika, illetve tanmenet szerint oktatják ezeket a kérdéseket. Házasságról, családi életéről, szeretetről és abba ágyazva a szexualitásról semmi, technikákról minden.

A műsorban nyilatkozott Gabriele Kuby német szociológus, a *Globális szexuális forradalom* című könyv szerzője, majd pedig egy magyar szakember is. Mind a ketten a németországi óvodai és iskolai tananyagról is szóltak. Elmondásuk szerint egy civilszervezet dolgozta ki a gyerekek és fiatalok óvodai és iskolai szexuális felvilágosítását oktató tananyagot, melyet nemcsak a német oktatásügy, hanem az ENSZ egészségügyi szervezete, a WHO is magáévá tett és ajánlásként megfogalmazott.

Ez azt tartalmazza, hogy az óvodában szexuális játékokat játszassanak a gyerekekkel. A WHO-anyagban az is benne van, hogy 0-4 éves kor között azonos neműek kapcsolatáról is szó kerüljön, valamint a gyerekek sajátítsák el a korai maszturbációt. Az iskolákban kilencéves kortól a fogamzásgátlást tanulják a gyerekek, külön az óvszerhasználatot, melyet műpéniszen gyakorolnak az iskolában. Az erogén zónákat is ekkor ismertetik meg a gyerekekkel. Ebben az életkorban foglalkozik a tananyag azzal, hogy mindenfajta szexuális beállítottság jó. A 9-14 éves gyerekek a szexuális jogok terén kapnak ismereteket, így azt is, hogy számukra nem kell szülői beleegyezés az abortuszhoz. Ilyenkor oktatják őket az orális és anális szex technikáira is. A kamaszoknak az azonos neműek szexuális kapcsolatával kell megismerkedniük, beleértve gyerekválalásuk lehetőségeit, pl. a bérnyaságot.

A fentieknél *megdöbbenőbb* volt, hogy mindezeket ugyanúgy **kötelezően** tanulják a gyerekek, mint a fizikát vagy

a matematikát. A szülők nem szólhatnak bele, el kell fogadniuk mint tananyagot. Nincs kivétel, az anyag nem választható, tanulása alól felmentést nem adnak. Ha egy szülő más elvek szerint szeretné e téren oktatni és nevelni gyermekét, azt a Magyarországon az „átkosból” ismert kettős nevelés gyermekeket megzavaró módszeréhez nyúlva teheti meg. Ott-hon, a négy fal között. Közben pedig a magántanuló intézményét (homeschooling) fokozatosan megszüntetik.

A *legmegdöbbenőbb* az, hogy aki ezekre az órákra nem engedi gyermekeit, azt megbüntetik. A rádióműsorban példaként említettek egy kilencgyermekes baptista családot, ahol a szülők a büntetést nem voltak hajlandók kifizetni, ezért börtönbe csukták őket. Az apa és az anya felváltva ülik le a büntetéseket.

Az állam pedig azzal fenyegetőzik, hogy elveszik a szülőktől gyerekeiket és állami gondozásba veszik őket. Elhangzott az is, hogy ez az eset nem kivételes, más családokban, más szülőkkel is megtörtént.

Kérdés, kérdés, kérdés

Ugye a németországi keresztyén egyházak, köztük a tartományi evangélikus egyházak, felemelték a hangjukat a demokráciába és liberalizmusba rejtett (nem is annyira rejtett) diktatúrának ezen formája ellen?

Ugye szót emeltek a keresztyén értékek és etika mellett?

Ugye minden fórumon tiltakoztak a hatalom szélsőséges túlkapásai és a magánéletbe való beavatkozása ellen?

Ugye nemcsak tiltakoztak, hanem azt a Krisztusban kapott többletet is felmutatták, ami a sajátjuk (?)?

Ugye az egyházak felhívták a figyelmet arra, hogy a családok szétverése a társadalom alapját rengeti meg?

Ugye azonnali segítséget nyújtottak a fentiek miatt hátrányt szenvedőknek, súlyos pénzbüntetéssel sújtottaknak és letöltendő börtönre ítéltéknek, valamint családtagjaiknak?

Ugye emlékeztettek arra, hogy már voltak olyan rezsimok, melyek a gyerekek és fiatalok nevelését erőszakkal ki akarták venni (ki is vették) a szülők kezéből?

Ugye segítséget kértek külföldi társ egyházaktól, hogy együtt hallassák a hangjukat és népek, nemzetek figyelmét felhívják arra, hogy Isten teremtette

az embert és neki kell számot adnunk cselekedeteinkről?

Más ügyek

Svédországban és Svájcban felfüggesztett börtönt kapott egy-egy lelkész, mert arról beszélt, hogy Isten a bűnt gyűlöli, de a bűnöst szereti. A bűnt pedig néven nevezték.

Svédországban az egyik evangélikus püspök le akarja vetetni a templomokról a kereszteket.

Több nyugat-európai országban az egyházak hallgatása, vagy formális, de gyenge ellenvélemény-nyilvánítása mellett a karácsony átnevezése és jelképrendszerének eltörlése folyik.

Európában a keresztyénség ellen totális háború zajlik, ahol az egyházak jelentős száma a megadás mellett van.

És itthon? Továbbra is csak kérdések

Ugye egyházam – ha mindez tudomására jut – felemeli hangját a bűn ilyen társadalmisított formája ellen?

Egyházam, ugye felkészíti híveit azokra az időkre – a Biblia utolsó időkre hívja –, amikor a bűn elhatalmasodik a világban? (Ha el nem hatalmasodott már!)



Egyházam ugye legalább annyira szolidáris a keresztyénségük miatt kontinensünkön is hátrányt, megbélyegzést, büntetést és börtönt kapottak felé, mint az Európán kívüliek felé és a nem keresztyének felé?

Ugye, kicsi egyházam, amikor szerető és féltő szót (még csak nem is figyelmeztetést) fogalmaz meg külföldi társegyházai felé (megfogalmaz?), akkor nem nézi azok nagyságát és az azoktól évtizedeken keresztül kapott támogatást?

Ugye mi, egyháztagok, tudjuk, hogy a bűn nevén nem nevezése, elkenés, maszatolás, palástolás, vagyis cinkosság, bűnpártolás, részt vállalás a bűnben?

Ugye a korszellem, a világszellem hiába dörömböl egyházunk ajtaján és falain?

Ugye semmilyen külső nyomásra nem adjuk fel és el a kincset, amit Krisztusban kaptunk?

Ugye tudjuk, hogy a bűn megnevezésénél nem állhatunk meg, mert többünk

van, mint a világi igazságszolgáltatásnak? Jézus Krisztusban a megoldásra kell mutatnunk, aki bűneink miatt szenvedett és halt meg, és elhordozta a világ bűnét.

Ugye Krisztusért hátrányt, megbélyegzést, kirekesztést, és ezeknél súlyosabbakat is vállalunk, ha eljön annak az ideje és vállalnunk kell azt?

Ne légy langymeleg!

„Tudok cselekedeteidről, hogy nem vagy sem hideg, sem forró. **Bárcsak hideg volnál, vagy forró!** Így mivel langyos vagy, és sem forró, sem pedig hideg: ki-köplek a számból.” (Jel 3,15–16)

Nem ateistáknak vagy más vallások követőinek csapdája a langymeleg állapot, hanem a keresztyéneké és a keresztyének alkotta közösségeké, mint a gyülekezetek, egyházak. Az a helyzet, amikor a Bibliában szelektálunk: „A mai politikai helyzetben, a média árgus szemei és fülei időszakában, a mai Magyar-

országon és világban bizonyos szentírási helyeket, prófétai, apostoli vagy krisztusi mondatokat ne tagadjunk, de ne is hangsúlyozzunk. Minden körülmények között kerüljük a konfrontációt, mert az Ordass püspökök kora lejárt.”

Ugye mindez nem vonatkozik és nem is fog vonatkozni az én szeretett Magyarországi Evangélikus Egyházamra? (Ha nem evangélikus vagyok, akkor más egyház nevét írtam volna ide.)

Forrón, tüzesen égni, akár elégni a mi drága Krisztusunk ügyében, az Ő képviselőjében és az embermentés szolgálatában. Vagy pedig jéghidegnek maradva mindent megtagadni, amit Ő cselekedett, amit Őbenne és Általa kaptunk. De langymelegnek lenni (maradni) semmiképpen sem!

GARÁDI PÉTER

A szerző biológus, az Evangélikus Belmissziói Baráti Egyesület elnöke

A fenti írás tartalma miatt kértem két németországi testvérünk véleményét, amit itt közlünk (a szerkesztő):

Ami a cikkben áll, igaz. Több demonstráción és tájékoztató előadáson vettem már részt.

A gyerekeknek be akarják magyarázni, hogy a homoszexualitás, transzszexualitás ugyanolyan jó, mint a heteroszexualitás, sőt a heteroszexualitás káros, mert a földön túlnépesedés van. Már az óvodában bevezetik a szexuális oktatást, és ez az iskolában folytatódik, rosszabb esetben külső munkatársak (nem tanárok!) bevonásával. Alsó-Szászországban már csak ilyen irányú tankönyveket lehet kapni.

Példa matekból: „Két lesbikus nő elmegy a bankba hitelt felvenni, hogy mesterséges megtermékenyítés útján gyermeket szülhessen az egyik. Hány százalékot kell majd a kamatra fizetniük, ha a kamatláb 6%?”

A demonstráción (ez volt a hatodik) személyesen vettem családommal részt. Az ellendemősök lenáciztak és lefaszíztak minket, majd festékbombákkal dobálták meg a békésen tüntető tömeget, többek között a férjemet.

Dr. Jekelfalussy Nadin

Amit Nadin doktor nő ír, az csak kis szelete a ma már egész világunkat behálózó, bomlasztó hadjáratnak. Szégyen, hogy ma Németországban – talán a magán oktatási intézményeket kivéve – mindenütt állami pénzzel is fenntartott gender-tanszékek vannak. A tiltakozók hamar megkapják a fasiszta, náci etc. jelzőket, és kiszolgáltatják őket a plebsz és a média gúnyolódásának.

Nyugdíjasként nem vagyok benne az egyházi élet sodrásában, de elmondhatom, hogy ami az egyházakat illeti, nem vagyunk az ellenállás hősei. Azonban vannak bőven mozgalmak, amelyeket elhallgatnak a tömegközlelési csatornák, vagy cinikusan állítják be őket. Például a Marsch für Leben, amelynek székházát ismeretlen tettesek (!) felgyújtották.

Új reménység sugara jelent meg az idő közben elhíresült Salzburgi nyilatkozat megjelenésével. Világhírű keresztyén tanítók és közéleti személyiségek tiltakoznak benne minden genderideológiához köthető, bántó torzítás ellen.

Jobban ismerem Württemberg helyzetét. Württemberg és Bajorország a pietizmus hazája, ennek megfelelően a két „legbibliásabb” tartomány. A világháború óta mindkettőnek mindig is keresztyén értékek alapján gondolkodó kormánya volt. Sajnos a legutóbbi választásokon a zöld–szocialista koalíció került uralomra, amely rögtön nekikezdett az „átalakításnak”. Két évvel ezelőtt

a zöld oktatási miniszter elhatározta, hogy a másságot már az oktatási intézményekben kell tanítani, a bölcsődékben, óvodákban, iskolákban. Genderimádatát egy pillanatra sem rejtette véka alá, de becsomagolta egy egyenlőségi és kirekesztésellenes elfogadási csomagba. Ez tartalmazza a „szexuális sokszínűség” bemutatása, tanítása és lehetőség szerinti begyakorlása „pedagógiai” elvét.

A miniszteri rendelet elleni első tüntetésen együtt masíroztunk vagy háromszázan. A rendőrségnek éberem kellett vigyáznia, hogy a csaknem azonos létszámú ellentüntetetés szét ne kergessen bennünket. Már ezen is megjelentek más tartományok képviselői. Hónapokig nem reagált a minisztérium a beadványunkra, de a felbőszült miniszter egy alkalmat sem hagyott ki a „méltatlan tüntetések” résztvevőinek megbélyegzésére, akik az ő „természetes és modern” terveit elutasítják. Württembergi katolikus és evangélikus egyházaink ismételt tiltakoztak, konzultálva a hivatalos iskolaügyi szervekkel, de a zöld miniszter hajthatatlan maradt.

A hatodik demonstráció után végre megszólalt a miniszterelnök, aki gyakorló katolikus hírében áll, és először óvakodva a terv átdolgozását, majd későbbi napirendre tűzését ígérte.

*Gémes István
nyugdíjas evangélikus lelkész*

A Szentlélek káromlása – hívők is elkövethetik?

Így szoktuk félreérteni a Bibliát – 7.

1. A bibliai szöveg

Mt 12,31: „Ezért mondom nektek: minden bűn és káromlás meg fog bocsáttatni az embereknek, de a Lélek káromlása nem bocsáttatik meg. Még ha valaki az Emberfia ellen szól, annak is megbocsáttatik, de aki a Szentlélek ellen szól, annak nem bocsáttatik meg sem ebben a világban, sem az eljövendőben.”

2. A probléma

Egyes tanítók a *tanaik vagy módszereik* kritikus vizsgálatát a Szentlélek káromlásának nyilvánítják. Egyes hívők pedig, akik kételkednek e tanítók *tekintélyében* vagy bizonyos lelki *jelenségek* tisztaságában, aggódnak, hogy ezzel esetleg káromolták a Szentlelket.

3. A szöveg környezete

Mt 12,9–37: „Onnan eltávozva bement a zsinagógába, ahol volt egy sorvadtt kezű ember. Megkérdezték Jézustól: »Szabad-e szombaton gyógyítani?« – hogy vádat emeljenek ellene. Ő pedig ezt mondta nekik: »Ki az az ember közületek, akinek ha egy juha van, és az verembe esik szombaton, nem ragadja meg, és nem húzza ki? Az ember pedig mennyivel többet ér a juhnál! Szabad tehát jót tenni szombaton!« Ekkor így szólt ahhoz az emberhez: »Nyújtss ki a kezedet!« Az kinyújtotta, és meggyógyult a keze: ugyanolyan ép lett, mint a másik. A farizeusok pedig kimentek, és elhatározták, hogy végeznek vele. (...) Akkor odavittek hozzá egy vak és néma megszállottat, és ő meggyógyította, úgyhogy a néma beszélt és látott. Az egész sokaság elcsodálkozott ezen, és ezt mondta: »Csak nem ez a Dávid Fia?« A farizeusok azonban, amikor ezt meghallották, kijelentették: »Ez nem űzheti ki az ördögöket másként, csak Belzebubnak, az ördögök fejedelmének

a segítségével.« Ő pedig, ismerve gondolataikat, ezt mondta nekik: »Minden ország, amely meghasonlik önmagával, elpusztul, és egyetlen város vagy ház sem maradhat fenn, amely meghasonlik önmagával. Ha pedig a Sátán a Sátánt űzi ki, meghasonlott önmagával, és akkor hogyan maradhat fenn az országa? És ha én Belzebubbal űzöm ki az ördögöket, a ti fiaitok kívül űzik ki? Ezért ők lesznek a ti bírálóitok! Ha viszont én Isten Lelkével űzöm ki az ördögöket, akkor bizony elérkezett hozzátok az Isten országa. Vagy hogyan mehetne be valaki egy erős ember házába, és hogyan rabolhatná el annak javait, ha előbb meg nem köti azt az erős embert? Akkor azonban kirabolhatja a házat. Aki nincs velem, ellenem van, és aki nem velem gyűjt, tékozol. Ezért mondom nektek: **minden bűn és káromlás meg fog bocsáttatni az embereknek, de a Lélek káromlása nem bocsáttatik meg. Még ha valaki az Emberfia ellen szól, annak is megbocsáttatik, de aki a Szentlélek ellen szól, annak nem bocsáttatik meg sem ebben a világban, sem az eljövendőben.** Ha jó a fa, jó a gyümölcse is, ha rossz a fa, rossz a gyümölcse is. Mert gyümölcseről lehet megismerni a fát. Viperák fajtája! Hogyan szólhatnátok jót gonosz létekre? Mert amivel csordultig van a szív, azt szólja a szája. A jó ember jó kincséből hoz elő jót, a gonosz ember gonosz kincséből hoz elő gonoszt. De mondom nektek, hogy minden haszontalan szóról, amelyet kimondanak az emberek, számot fognak adni az ítélet napján: mert szavaid alapján mentenek fel, és szavaid alapján marasztalnak el téged.«

4. A szöveg értelme

Adva van tehát egy csodálatos gyógyulás, illetve néhány „szakértő”, aki a csodát nem a Szent Léleknek, hanem tisztátalan léleknek, az ördögnek tulajdonítja. Vajon miért?

A farizeusok nem pusztán tévedtek, nem csak félreértettek valamit, hanem Jézus *egyértelműen* pozitív tettét tulajdonították az ördögnek (12,23.33). Jézus tette eleve el *akarták* utasítani, és bármit is tett, azt az ördögnek *akarták* tulajdonítani. Számukra ezért elég volt *pusztán halomás alapján* itélni, még önellentmondás árán is (12,25–27). Jézust ugyanis addigra már *eleve* be akarták vádolni (12,10), sőt, *végezni* akartak vele (12,14).

Jézus szerint *őt* félre lehet érteni, *őrála* lehet rosszat mondani (12,32), de amit *tett*, azt bárkinek helyesen kellett volna megítélni, akinek helyesek az indítékai (12,33–37). Ha a megtestesült Fiú félreérthetően emberi is lenne, a tettei nem azok.

5. A szöveg alkalmazása

Egy mai hívő, aki Jézust Uraként szereti és követi, eleve *nem követheti el* ezt a bűnt, mivel

- Jézus az *ellenségeit* figyelmezteti, és nem a hívőket
 - Jézus egyáltalán nem arról beszél, hogy a *hívők* megítélhetik-e, és hogyan ítélik meg egymás szolgálatát, hanem arról van szó, hogy Jézus *ellenségei* hogyan és miért itélték el az *ő* szolgálatát.
- Ami bizonyos Szentléleknek tulajdonított jelenségek megítélését illeti:
- egyfelől valóban tanácsos az óvatos megfogalmazás – de nem a Mt 12,31 miatt,
 - másfelől igenis jogos, hogy bárki megvizsgálhassa a szellemi-lelki jelenségeket vagy bárkinek a tekintélyigényét, éppen Krisztus Testének védelmében – de más igék miatt: Mt 7,15–23; 1Kor 11,4; 1Thessz 5,19–21; 1Jn 4,1.

DR. SZALAI ANDRÁS
www.apologia.hu



Szentelek szolgálatában

„Mert nem igazságtalan az Isten, hogy elfelejtkeznék a ti cselekedeteitekről és arról a szeretetről, amelyet az ő nevében tanúsítottatok, amikor a szenteknek szolgáltatok és most is szolgáltok.” (Zsid 6,10)

Temető. Eső, szél, hideg. Fázósan összebújunk, nézzük a két sírt, édesapa és veje pihennek egymás mellett a kispesti Öregtemető nagy platánfái alatt. De nem sírunk. Már nem. Ezen a napon nem temetésen vagyunk, már nem sajognak frissen az elvesztésük miatti sebek, nem a friss gyász, hanem a távol élő kedves miatti hiány lengi be a helyet. A sátorponyvát... Mert a sírköavatás időpontját már hetekkel korábban kitűztük, és hosszasan egyeztetettünk a nagycsaládban, a hideg és az eső azonban nem hívott vendégként volt jelen azon a reggelen.

Mi mégis, minden szervezési bonyodalom, hétköznapi súrlódás, sár és szél ellenére ünnepelni akartunk, s az egyik, táborozásban tapasztalt fiú előhozott valahonnan egy hatalmas ponyvát, amit aztán kifeszítettünk, és az esernyőinkkel tartottunk. Ha valaki lankadt, a ponyva megbillent, és ha nem korrigáltunk volna időben, az eső az ott állók nyakába csorgott volna.

De nem lankadtunk, és a ponyva lassan szent sátorrá vált, és mi, lerázva a belső és

külső sármorzsákat, bemehettünk együtt a szentélybe, az Úr jelenlétébe. És énekelünk, és imádkoztunk, és hálát adtunk különleges életükért. És végül, az őket ismerők emlékeiből csokrot kötve, számba vettük nagyszerű tetteiket, amikkel szelíden, észrevétlenül, egész életükben a szenteket szolgálták.

Drenyovszky János evangélikus hitoktató lelkésznek nem állítottak sehol emlékművet, nem kapott helyet az igazak csarnokában. A munkássága olyan egyedi volt, hogy minden lehetséges emberi fórumon különösnek számított: betérő zsidó hívek gondozását végezve, a budapesti evangélikus egyházmegye missziói lelkészi hivatalát vezette. A kinevezési irat tanúsága szerint a hivatal feladata „a betérésre jelentkezettek előkészítő oktatása, megkeresztelése, és további lelkigondozása” volt.

A szükségeket látva, az akkori evangélikus egyházmegyei presbitériumi ülés határozata alapján 1944 augusztusában hozták létre ezt az új intézményt, de a munka nem ekkor kezdődött, az esperesi kinevezés csak nevesítette a régtől folyó, fontos munkát, a zsidó hívek gondozását. A háború borzalmainál összetörte, saját döntéseik tisztaságában is kételkedő, sokszor családi kirekesztéssel szembeütköző, fizikailag és pszichésen is meggyötört betérni vágyók egy egészen sajátos csoportot alkottak. És a hivatalvezető lelkészben nem csupán emberséges ügyintézőre, de Jézus Krisztus megmentő szeretetét személyesen is átélte, és azt

mély meggyőződéssel továbbadó, gondoskodó pásztorra is találtak.

Drenyovszky János nem elégedett meg azzal, hogy pontosan, tisztességesen elvégezte a feladatát, egész életében misszióknak tekintette szolgálatát. Aztán végül, a béke első napjaiban, a családjához tartva hazafelé a vonaton, egy gyomorforgatóan elhagyatott, nagybeteg zsidó menekültet ápolva, majd elkapva tőle a halálos kórt, életét is adta a felebarátjáért.

Érzékeny terület volt tehát a szolgálata, s bár zsidók életét mentette, nem kapott emléktáblát soha, nem emlegették hálás utódok a nevét. De mivel nemcsak erre a szűk hetven- vagy nyolcvanesztendőkre léte mentette meg őket, a csarnok, ahol a nevét följegyezték, sem itt; hanem egy sokkal tökéletesebb hazában van...

Győri József, a műszaki tudományok doktora, egyetemi tanár, tudta, hogy soha nem lesz belőle az, aki lehetne. Nem emlegetik mint az egyetem egyik legkiválóbbikát, nem vésik a nevét réztáblára, azzal az aláírással: tanszékvezető. De azt is tudta, hogy miért. Mert abban a korban, amikor szégyenletes hiba, rendszerellenes lázadás volt hitvalló keresztyénnek lenni, ő nemcsak a kanyarig tartó útszakaszt látta. Hanem bölcs hitével belátta az egész versenypályát, azt, amit érdemes végigfutni, mert nem vezetői szék, de hervadhatatlan koszorút kap az, aki mindig kitar. És tette a dolgát. Nem keserű mártírtudattal, hanem magától értetődő, szívből vezérelt elegáns természetességgel.



Tanárként, amikor súlyos fizikai igazságokat magyarázott, akkor is nevelt. Amikor vizsgáztatott, akkor is csiszolt, formált, alakított. Amikor kellett, ott volt, nemcsak jóbarátainak, de ellenségeinek is barátként.

Édesapaként felnevelt, tisztességre és hitre, három, kívül-belül erős fiút. Presbiterként és országos felügyelőként pedig nemcsak szervezett, gondozott és bátorított, de ha kellett, meg is nevelt néhány, egyházi langyosságban szenvedő atyafit. Mindezt szelíd szeretettel, határozottan, az atyai házból hozott egészséges paraszti humorral tette.

Férjként, apaként és nagyapaként pedig szeretett, példaadó, hűséges szeretettel, türelemmel. És valami olyan különös figyelmességgel, hogy a halála után minden unokája elmondta, hogy nagyapa a bizalmasa volt, olyan kitüntetett figyelmet kapott tőle, amit soha nem értett, miért épp neki szól.

Az ő neve sem egy porosodó, senki által nem olvasott egyetemi almanachban, hanem egy annál sokkal fontosabb, angyalok és a Megváltó által számon tartott helyen, az Élet könyvében van feljegyezve...

Tudom, ők a létnek más formájában élnek most, nem láthattak akkor sem

minket. A hitben megálló gyermekeket, azok Isten kegyelméből szintén mindannyian Őt követő felnőtt gyermekeit, a szüleik útján járó unokákat, a dédunokákat. De azt hiszem, a szelíd szolgálati napok valamelyikén, hitük és reményük által egyszer mégis maguk elé vetíthették ezt a képet. Hogy imáik meghallgattak, hogy az áldozatuk nem volt hiábavaló, találkozunk ott, ahol nem lesz sem háború, sem méltatlan mellőzés, nem lesz könny, temető és gyász, csak meglegedett öröm: mindannyian hazértünk.

SZÉCHEY RITA



REFO-retro

K arácsony előtt néhány nappal, talán egy vártalan nosztalgianak engedve, vásároltunk egy kis, új gyártású retro-masínát, amely a CD-lejátszó mellett hagyományos, távoli ifjúságunkat idézően „ómódi” lemezjátszóval is büszkélkedik. Nagy bosszúságunkra régi lemezeink zöme hullámosság, s így élvezhetetlenné torzult az évek során, a gondos tárolás ellenére is. Néhány makacs darab azonban mégis megmenekült. Történetesen a szovjet és az NDK-gyártmányúak; úgy tűnik, azokat jóval keményebb bakelitből „faragták”, mint nyugat-európai és magyar társaikat.

Túlélő lemezeink közül a legtökéletesebb hangzású egy, még *Walter Ulbricht* birodalmában kiadott, nagy zenei és lelki értékű összeállítás, a *Choräle der Lutherzeit* (mint a képen), amely 1967-ben, a reformáció 450. évfordulója alkalmából jelent meg, egy, a most közelgő, s az egész keresztyén világot megmozgató ötszázadiknál jóval szűkebb körű megemlékezés részeként. A Drezdai Filharmonikusok és a rangos Dresdner Kreuzchor, mint annyiszor, ezúttal is remekelt. A lemezen a lutheri reformáció zenéjének színe-java hallható, köztük számos olyan korál, amelynek szövegét maga *Martin Luther* írta, a dallamok pedig a német protestáns egyházi zene kiválóságaitól származnak, *Melchior Vulpiustól* *Johann Sebastian Bachig*. A felvétel szépségét növeli a reinhardtsgrimmai templom híres Silbermann-organájának zengése is.

A jubileumi kiadványt újra meg újra végighallgatva, s közben a borító szövegét olvasgatva, a zenei inyenckedésen megszerte túlmutató érzés fogott el. Az jutott az eszembe, hogy az összeállítás közreadásának évében, 1967-ben, tizenhat éves



koromban, a *termelőszövetkezet* hosszú nevének bema-golásáért lehetett németből ötöt kapni, s ugyancsak akkortájt a két Németország egymástól elszakított családrészei a mi Balatonunk partjára szervezték évente egyszeri találkozóikat. Természetesen „STASI-turisták” éber tekintetétől kísérve. Ettől függetlenül a part menti települések templomaiban is gyakran találkozhattunk vasárnaponként mindkét Németországból érkezett, bátor hívekkel.

És mégis: milyen lebírhatalan ereje lehetett a szocializmus egyik akkori végvárában az 1517-es eseményeknek, ha a legkedvezőtlenebb körülmények között egy ilyen, akár zenei evangelizációnak is nevezhető kiadványt sikerült megalkotni. Gyakran idézik *Luther Johann Walther*hez szóló levelének alábbi mondatát: „Ha nem volnék teológus, a legszívesebben muzsikus lennék.”

Ez a régi-régi lemez, borítóján *Lucas Cranach* híres metszetével a még ifjú Lutherről, méltó az egykori gyártó cég nevéhez: ETERNA. Azaz: ÖRÖK. De akár így is nevezhetnénk, a közeledő évforduló huszonegyedik századias, rövidített nevét kölcsön véve: REFO-retro.

PETRŐCZI ÉVA

„A vidám szív a legjobb orvosság, a bánatos lélek pedig a csontokat is kiszáritja.” (Péld 17,22)

Derű



A vasárnapi istentisztelet végén a pap kérdezi a gyülekezettől:

– Most, hogy meghallgattatok engem, megbocsátottatok-e az ellenségeiteknek? Aki megbocsátott, tegye fel a kezét!

A jelenlévők 80%-a jelentkezik. A tiszteletes kis gondolkodási idő után újra felteszi a kérdést, és végül már mindenki felemeli a kezét, egyedül az első sorban egy öreg néni keze nem mozdul.

– Kovács néni, maga még mindig nem bocsátott meg az ellenségeinek? – fordul hozzá a pap.

– Nekem nincsenek ellenségeim – feleli kedvesen mosolyogva az öregasszony.

– Nahát, az hogy lehet? Mondja csak, Kovács néni, hány éves?

– Kilencvennyolc.

Erre a gyülekezetben mindenki feláll és tapsolni kezd.

– Kovács néni, kérem, jöjjön ki ide előre, és mondja el nekünk, hogy lehet, hogy valaki megélt kilencvennyolc évet, és nincsenek ellenségei!

A néni kitipeg, szembenéz a tömeggel, majd fennhangon kijelenti: – Túléltem az összes személtádlát!

Őszinte ima

Uram, adj türelmet... de azonnal!



Egy perc ima a békéért

Az ima a Mária rádió ökumenikus, békéért való imasorozatában hangzott el. Az evangélikusok imádságainak felvételei az Evangélikus Missziói Központ – Magyar Evangélikus Rádiómisszió közreműködésével készültek.

Urunk,

te békességre, szeretetre teremtetted az embereket, nem arra, hogy egymásnak szenvedést okozzanak. Te gyűlölöd a háborút és az erőszakot.

Látod, mi, emberek mit teszünk, amikor nélküled akarjuk eldönteni, hogy mi a jó. Sokszor a Te nevedben, Rád hivatkozva válunk egymás ellenségeivé. A katonák mindkét oldalon emberi igazságokért halnak meg. Pedig ember haragja Isten igazságát nem munkálja.

Te erősebb vagy minden gonosz indulatnál, hatalomnál! Kérünk Téged, ne engedd, hogy az Iszlám állam terroristái félelemben tartsák a világot! Mutasd meg, hogy amit nem te építesz, az összeomlik! Könyörgünk, vess véget hatalmuknak, legyen béke!

Kérünk téged a szomszédos Ukrajnáért, benne magyar testvéreinkért is. Könyörgünk azokért a családokért, ahonnan apákat és fiúkat vittek el katonának. Éreztesd meg velük jelenlétedet, hogy valóság legyen számukra a Te igéd: „Ha a halál árnyékának völgyében járok is, nem félek, mert Te velem vagy.” Ámen

A. L.

Az Evangélikus Missziói Központ fontosabb szolgálatai 2015 második felében

Igehirdetés, előadás, evangelizáció

Debrecen, Csepel, Csákvár, Györköny, Répcelak, Békés, Szarvas, Balatonszemes, Győrújfalú, Kispeszt, Soroksár, Soltvadkert, Dad, Kiskunhalas, Orosháza, Sárvár, Tiszaeszlár, Budapest – Centrál kávéház

Erdély, Felvidék, Kárpátalja

Arad, Százd, Rimaszombat, Sajógömör, Nagydobrony, Kisgejőc

Média

Bredd Rádió, Baptista Rádió, PAX Televízió, Hatoscsa-torna, Kontakt Rádió

„A kísértésekkel szemben egyedüli védelmünk az imádság.” (Ordass Lajos)

Imádkozzunk!

Adjunk hálát,....:

- mert Istenünknek „csak egy pillanatig tart haragja, de egész életen át a kegyelme” (Zsolt 30,6);
- hogy nem nekünk kell önmagunk és mások felett ítélni, mert ezt mondja az Úr: „enyém a bosszúállás, én megfizetek” (Róm 12,19);
- mert az a Jézus Krisztus fog ítélni felettünk, aki életét adta értünk, és minden bűnösnek ezt mondja: „Aki énhozzám jön, azt én nem küldöm el” (Jn 6,37)!

Valljuk meg, hogy...:

- sokszor figyelmen kívül hagyjuk a bibliai intelmet: „Ha haragusztok is, ne vétkezzetek: a nap ne menjen le a ti haragotokkal, helyet se adjatok az ördögnek” (Ef 4,26–27);
- engedünk az indulatainknak, és bajt bajra halmozunk, hiszen a bűnt újabb bűnnel nem lehet gyógyítani;
- tudjuk, hogy „az ember haragja nem szolgálja Isten igazságát” (Jak 1,20), mégis Isten nélkül próbáljuk megoldani konfliktusainkat, éppen akkor feledkezünk el az imádkozásról, amikor a legnagyobb szükségünk lenne rá!

Könyörgjünk:

- új szívért, hogy megértsük, átéljük a Krisztusban kapott bűnbocsánatot, és ez erőt adjon nekünk is a megbocsátáshoz;
- hogy meglássuk egymásban a kegyelemre szoruló, esendő embert;
- hogy igaz legyen ránk: „Boldogok, akik békét teremtenek, mert ők Isten fiainak nevezetnek” (Mt 5,9)!

A. L.

Előzetes a 2016. év országos missziói eseményeiből

- március 16–17. missziói konzultáció Piliscsabán
- május 7. a déli egyházkerület családi missziói napja Kiskőrösön
- június 20–24. protestáns missziói lelkészkonferencia Révfülöpön
- július 3–6. missziói konferencia Piliscsabán
- július 27–31. Szélrózsa találkozó Mátrafüred-Sástón
- augusztus 17–21. BalatonNET evangéliumi konferencia Balatonszemesen
- október 8. országos evangelizáció a Deák téri templomban

Híd-posta

2015. III. szám
fókuszban Luther Márton

A Luther szám naggggggyyon jó!
L. GY.

Szépen összeszedett anyag a Híd arról, hogy mit is akart Herr Luther. Az újság minden olvasóközönségi elvárásnak maradéktalanul megfelel, sőt, túlteszi azt.
Sz. M. (Anglia)

Feleségemnek jár az Evangélikus Élettel együtt a Híd magazin. A Luther-számot én is átolvas-tam, mert nagyon érdekel Luther élete és munkássága. Nagyon tetszett a magazin, szeretnék egy példányt magamnak is rendelni.
M. L. (Pétfürdő)

Gratulálok a Híd magazinhoz, minden eddigi számot felülmúlóan kiváló lett! Pedig eddig sem volt lent a léc.
Ilyen tartalmas és szép magazint egyik egyház sem rak le az

asztalára, az biztos. Ráadásul kis költségvetésből.

A cikkek sokszínűsége, az illusztrációk, a tartalmi gazdagság méltó Lutherhez.
S. K. D.

Nagy örömmel vettem kézbe a Híd legutóbbi számát! Luther közel áll a szívemhez, így hát nagy érdeklődéssel olvasom a cikkeket. Hálásan köszönöm nektek!
Eva Vagreti Cockrille (USA)

Szeretném a gratulációmát is kifejezni, mert amikor ezt a magazint elolvastam, rájöttem, hogy mennyire érdekes témákat dolgoz fel, hogy nemcsak az evangélikusokhoz szól, hanem valamennyi hívő emberhez, illetve hogy mennyire lehet belőle tanulni, ismereteinket bővíteni. El is határoztam, hogy jövőre meg fogom rendelni.
Dr. T. T.

2015. IV. szám
fókuszban a születés

A Híd magazin számunkra és ismerőseinknek is ismét vigasztalást, nagy örömet, segítséget adott elgondolkodtató, szeretetteljes, kedves írásaival, a felelős képnyaggal kiegészítve.

Köszönjük Nektek, és kívánunk élethez, millióágú munkátokhoz sok erőt, kitartást, szeretetet, támogatást, és Isten áldását. Áldáskérő szeretettel:
Végh család

Köszönjük a rendszeresen küldött Híd evangélikus magazint. Azon egyházi kiadványok egyike, melyet „A”-tól „Z”-ig elolvastunk. Rendszerint esténként, lefekvés előtt, amikor minden elcsendesedett, én olvasom fel hangosan az írásokat.”
Pátkai Róbert evangélikus lelkész (London)

Nagyszerű a születés-szám. Bemutatjuk a rádió lapszemle műsorában. Köszönjük.
Mária rádió

„Ahogyan az anya vigasztalja fiát, úgy vigasztallak én titeket.” (Ézsaiás 66,13)

Konferencia

az Evangélikus Missziói Központ szervezésében
2016. július 3–6-ig a piliscsabai Béthel Missziói Otthonban (Széchenyi u. 8–12.)

A konferenciába bekapcsolódik az Evangélikus Külmissziói Egyesület (EKME).

Szolgálattveők:

Szemerei János püspök

Győri János Sámuel lelkész

B. Pintér Márta lelkész

Bálint Zoltán és Bálintné Kis Beáta misszionáriusok

Györkéné Csákány Marianna énekes

Balogh Tibor grafikus

Lupták György lelkész

Dai Qi kínai református fiatal

Bödö Sándor presbiter

Szilágyi Angelika csángó előadóművész

Szeverényi János lelkész



Részvételi díj: 9000 Ft, 3–10 éves korúaknak 4600 Ft
Szükség szerint kérhető ágyneműhuzat, 700 Ft mosatási költségért.

Jelentkezési határidő: 2016. június 15.

Jelentkezni lehet postai úton, telefonon vagy e-mailben:
Evangélikus Missziói Központ
1164 Budapest, Batthyány Ilona u. 38–40.
Telefon: 06 1 400 3057; e-mail: evmis@lutheran.hu

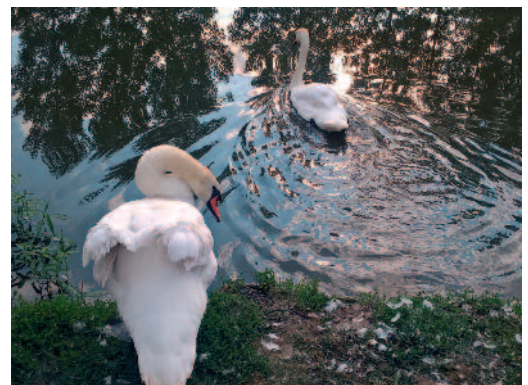
Beszélő képek

Fotók: Szevényi

Egy felvidéki temetőben láttam ezt a szobrot. Így ábrázolták a házasság isteni rendeltetését: „...lesznek egy testté” (1Móz 2,24).

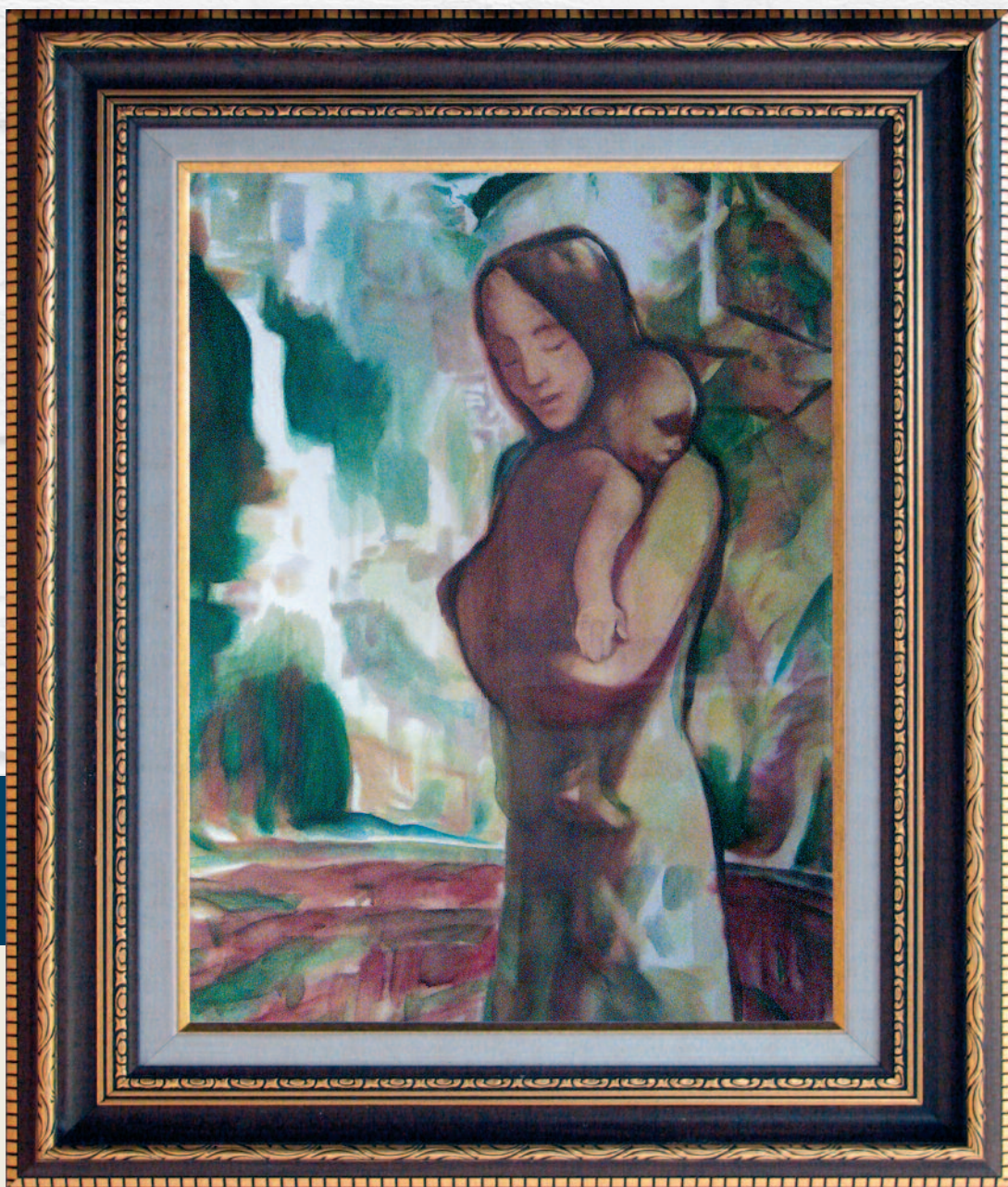


Hattyúk tava – történet három képben



Szőlőhegyen





Egy gyermeket örökbefogadó édesanya felkérésére készült ez a kép. Megrendelte a festményt, de a témát rám bízta. Érzékenyen érintett ez a kérés, ugyanis magam is anya nélkül nőttem fel. Láttam és érzékeltem a környezetemben azért családhoz kötődő jelenségeket, és bármilyen furcsa, alkotóként gazdagnak érzem magam, van mondanivalóm ebben a témában még így is.

A kép címe „Rád találtam”. Nem akartam leltárszerű címet adni ennek az alkotásnak, mint például „Anya gyermekkel”. Az alapgondolat a gyermeki kiszolgáltatottság volt, anya és gyermeke bensőséges viszonyát láthatjuk ebben a sejtelmes tájban.

BALOGH TIBOR



A 2016. év igéje

„Ahogyan az anya vigasztalja fiát,
úgy vigasztallak én titeket.” (Ézsaiás 66,13)

A Biblia kijelentése szerint Isten maga a szeretet. Nem olyan, mint a szeretet, nem hasonló hozzá, hanem azonos a szeretettel. Ez a Szeretet alkotott minket. Ő hordoz, tanít, ítél, vigasztal és üdvözít.

Izrael, Isten választott népe sokszor hibázott, vétkezett. Gyakran utol is érték az Istentől való elfordulás következményei, például a babiloni fogság. Isten ezt megengedi a mi életünkben is, de soha nem a szigor, az ítélet a cél, a lényeg, hanem a szeretetkapcsolat, az elszakíthatatlan közösség helyreállítása. Isten szeretetből, szeretetre, örök, teljes, boldog közösségre álmódott, teremtett, alkotott minket. A 2016-os év igéje erről az isteni indulatról tanúskodik: „Ahogyan az anya vigasztalja fiát, úgy vigasztallak én titeket” – olvassuk Ézsaiásnál. Szükségünk van vigasztalásra, mert megsértett minket a bűn, a betegség, a fájdalom és a halál.

A napokban láttam egy nagyszerű portréfilmet a 2006-ban elhunyt Zenthe Ferenc színművészről. A vele beszélgető Horváth Ádám rendező Zenthét a szó legnemesebb értelmében udvarias embernek nevezte. A színművész egyszer csak váratlanul, elcsukló hangon azt mondta: „A halál viszont nagyon nem udvarias”. Akkoriban vesztette el a feleségét. Nem lehet élni vigasztalás nélkül.

Isten nem felszínesen vigasztal minket. Az ő gesztusa felénk az inkarnáció: a testet öltés, a kereszthalál és a feltámadás. Az ő szeretete több mint humanizmus. Gondjaink, bajaink okára, gyökerére mutat rá, az pedig a bűn. Az ősbűn folytatása az, amikor a mai ember a szabadságra hivatkozva függetleníti magát Istentől és a Tízparancsolattól, az élet törvényétől. Így lesz védtelenné, kiszolgáltatottá. A sérült, sértett embert nem az gyógyítja meg, ha megerősítjük hibáiban, tévedéseiben, és nem nevezzük bűnnek a bűnt. Isten az embert kereszthalálával vigasztalja. Reményt és esélyt ad a katarziszra, megújulásra, feltámadásra. Jézus maga vitte fel testében a fára bűneinket. A kereszttel hirdeti, hogy Isten szeretetből elítéli a bűnt, és szeretetből megbocsátja azt.

Az ószövetségi Jób szenvedésére Isten Krisztusban válaszol, reagál.

„Ahogyan az anya vigasztalja fiát, úgy vigasztallak én titeket.”

Az édesanyjai vigasztalásban benne van a feltétel nélküli elfogadás, befogadás, és a fájdalom okának a megszüntetése.

SZEVERÉNYI JÁNOS

Elhangzott a Kossuth rádió Erős vár a mi Istenünk! című műsorában 2016. január 11-én



Imádság a gyűlölőkért

Én Jézusom, te nem gyűlölted őket,
A gyűlölőket, és a köpködőket.

Szeretted ezt a szomorú világot
S az embert, ezt a nyomorú virágot.

Te tudtad, hogy mily nagy kereszt az élet
És hogy felettünk csak az Úr ítélhet.

Szelíd szíved volt, ó, pedig hatalmad
Nagyobb volt, mint mit földi birtok adhat.

A megbocsájtást gyakoroltad egyre,
Míg égbe szállni fölmentél a hegyre.

Ma is elégszer hallod a magasban
A gyűlölet hangját, mely égbe harsan.

A gyilkos ember hangját, aki részeg
S a szeretet szavát feszítené meg.

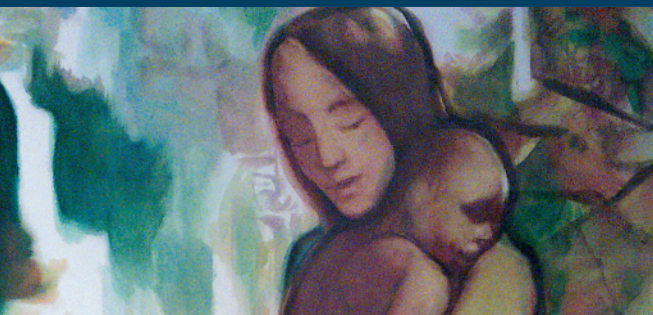
Én Jézusom, most is csak szánd meg őket,
A gyűlölőket, és a köpködőket.

Most is bocsáss meg nekik, mert lehet,
Hogy nem tudják tán, mit cselekszenek.

Juhász Gyula



A 2016-os év igéje



**„Ahogyan az anya vigasztalja fiát,
úgy vigasztallak én titeket.” (Ézsaiás 66,13)**